

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci lei noi cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Căderea Plevnei (Inchēiere). — Relatiune adevérata despre schimbarile intemplete in tómn'a trecuta la scóla si la internatulu romanescu de fete. — Conspectulu eleveloru din internatulu scólei civile de fete alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in Sibiu anulu 1887/8. — Scól'a de fete in Iasi inainte cu 54 de ani! — Academi'a Romana. — Procesu verbalu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu luat in siedinti'a dela 29 Februariu n. 1888. — Scól'a superióra de fetitie din Sibiu. — Dare de séma si multiamita publica. — Bibliografii. — Anunciu de Abonamentu.

Caderea Plevnei.

(Inchēiere).

Capeteni'a armatei de vest, indata ce primí stirea telegrafica că Turcii incepu miscarea de atacu pe tiermulu stingu alu Vidului, pornise din cuartierulu seu dela Poradim, si trecēdu prin Griviti'a, intimpina aci raportulu că trupele romane au inaintatu pe inaltimile dela Bucov'a, si ca unu detasiamentu dintrensele pornise spre a ocupá Plevn'a. Domnitorulu vediù de pe acele inaltimi cum soldatii nostrii pogorau in orasiu, si trimise o depesia imperatului Alexandru la Poradim spre a'i anuntia acestu resultatu. Apoi se indreptá spre redut'a Craiov'a, pentru a direge ataculu asupr'a ultimei linii de resistentia a vrajmasiului de pe muchile dela Opanezu, a cadea in spatele ostirei turcesci, care luptá in frontu cu granadierii peste Vid, si a o luá astfelu intre doue focuri. Pe la 10 óre ataculu trupeloru nóstre asupr'a Opanezului erá inceputu, brigad'a Sachelarie din divisi'a 2-a, si brigad'a Boranescu din divisi'a 4-a, ocupasera chiaru atunci 3 redute, si schimbau dese focuri cu inamiculu care se retrasese in a dou'a linie de redute si retransiamente, manținēdu-se cu inviersiunare aci spre a impedece pogorirea colóneloru nóstre in valēa din inaintea orasiului Plevnei si in spatele armatei turcesci. Pe cându brigadele Sachelarie si Boranescu se făcēu stapáne pe prim'a linie a Opanezului, capeteni'a ostirei nóstre porni in recunóscerea celei de a dou'a linia a vrajmasiului pe siefulu de statu majoru, colonelu Fălcoianu ordonandu'i a luá dispositiunile de atacu asupr'a redutei celei mari de pe acestu frontu, si lucrariilor, cari o sprijinéu. Generalulu Manu luá directiunea artileriei de atacu, si insarciná pe maiorulu Vartiade a asiedia bateri'a Criminénu, si a deschide unu focu fórtu viu asupr'a redutei celei mari. Colonelulu Fălcoianu forma colónele de atacu compuse din batalionulu alu 2-lea, (maioru Pruncu C.) din regimentulu alu 5-ea de dorobanti, compani'a a 2-a din batalionulu 1-iu alu aceluasi regimentu,

batalionulu 1-iu de vānatori, regimentulu 1-iu de linia. Colónele conduse de coloneli Sachelarie si Don'a se aruncara asupr'a redutei infruntādu foculu violentu alu vrajmasiului, si patrunsera in reduta, respingēdu pe Turcii, cari trasniti de tóte partile de tunurile nóstre, loviti in acelasi timpu de trupele divisiuniloru a 2-a si a 3-a pe flanc si in spate, incetara aci lupt'a si depusera armele. Numai in acestu punctu cadiura in mánerele nóstre 1 pasia, peste 2,000 prinsi, arme, munitiuni si 3 tunuri.

Acestea se petrecēu pe la ór'a 11, adeca in momentulu cându generalulu Ganetzki, pe malulu stēngu alu Vidului, incepu miscarea inainte si lupt'a spre a luá inapoi liniile sale de intariri pe cari Turcii isbutiserá a se face stapáni, si in acelu césu de cumpena, cându Osmanu-Pasia asteptá sosirea ostirei sale, lasata inapoi, cá se vina a'lu ajuta se'si manțina positiunile cástigate si se inpinga inainte succesulu dobānditu. Dar acésta parte a ostirei turcesci erá inveluita, cum se vediù, in ferbinte lupta cu Romanii la Opanezu; peste 2,000 ómeni dintrens'a depunéu atunci armele, alti 3,800 Turci fusesera prinsi in intaririle dela Krisinu, totu pe malulu dreptu alu Vidului, de divisi'a 3-a a gardei imperiale cându inaintase si dēns'a spre a'si luá positiunile, ce 'i fusese desemnate pe malulu stāngu, pentru a intarí sectorulu generalulu Ganetzki.

Trupele divisiuniloru a 2-a si a 3-a romane pogorau acum repede pe calcāiele vrajmasiului, care se retragea pe inaltimile Opanezului in valea din gur'a Plevnei, la spatele armatei turcesci. Doue baterii otomane, asiediate pe siosea, catau in zadaru se opréscu inaintarea colóneloru nóstre; lupt'a se incinsese intre tiraliorii regimentulu alu 4-lea de linie si intre gard'a din 'napoi a partiei de armata turcésca pe care Osmanu-Pasia o lasase pe tiermulu dreptu alu Vidului, si care dupa-ce fusese vigurosu atacata de Romani, erá acum scósa din intaririle dela Bucov'a si Opanez, taiata de orasiulu Plevn'a si inghesuita in valea dintre orasiu si tiermulu

dreptu alu Vidului. Acésta vale erá coplesita de peste 3,000 cara si arabale de totu felulu, atátu ale ostirei turcesci, câtu si ale populatiunei musulmane voidu se pornésca din Plevn'a, care incarcase totu ce avea pe aceste trasuri si asteptá cá Osmanu se'si deschidia cale. Obuzele a trei baterii romane din reserva asiediate pe muchi'a Opanezului, precum si foculu trupeloru nóstre cari luau pe Turci in spate, isbéu nu numai in rândurile tescuite ale ostasiloru protivnici, dar si in aceea multime alcatuita de mii de fugari, — barbati, femei copii, unde pricinuiu o nespusa infricosiare si desordine. Incurcata in acésta invalmasiela, gramadita pe unu terrenu restrinsu pe care nu se mai putea desfasura, strimptorata, in fine, de inaintarea neoprta a Romaniloru, armat'a turcésca de pe malulu dreptu alu Vidului erá pusa in neputintia a mai urma lupt'a. Cinci tabore turcesci, inconjurate de trupele nóstre, depunu armele si se predau, impreuna cu 3 tunuri. Colonelulu Cerchez pornesce numai decátu prinsii sub escorta de calarasi la redut'a Craiov'a; colónele divisiuniloru a 2-a si 3-a, fara a'si incetá foculu, inaintédia spre glót'a vrajmasia improscata din tóte partile, si din care se redica strigate de: *Aman! Aman!* Soldatii turcesci incepu a asvãrli la pamentu armele, inaltandu basmale si stéguri albe. Colonelulu Cerchez ordona trupeloru sale a suspende foculu.

Acésta erá situatiunea ostirei turcesci de pe malulu dreptu alu Vidului la amiadi, cându pe malulu stingu alu acestei girle, in fati'a generalului Ganetzki se oprise unu momentu lupt'a de recucerire de către Rusi a liniei de intariri, pe care Turcii izbutisera a se face stapãni in primul atacu. Aceste erau tristele sciri ce se aducéu lui Osmanu Pasia dela ostirea sa de peste Vid, respinsa, inconjurata, batuta, de Romani, si care perduse pãn aci, afara de raniti si ucisi, peste 8,000 ómeni luati prinsi in intaririle dela Opanezu, dela Krisinu si pe sioséua dela gur'a Plevnei. Comandantulu otomanu se convinse atunci cá ne mai putendu fi sustinuta, esirea s'a nu mai erá cu putintia, si se hotarí a se retrage inapoia Vidului.

Puçinu dupa 12 óre, Turcii incepu acésta miscare. Generalulu Ganetzki indrépta asupra loru foculu intregéi artilerii a divisiunei a 3-a de granadierii, intarita de bateriile Alexandrescu si Gramaticescu din brigad'a Cantili, cari, inaintându către arip'a drépta a vrajmasiului, 'lu lovescu in flanc, pe cându bateriile romane de pe muchi'a dominantã a Opanezului, pe malulu dreptu alu Vidului, vediendu miscarea inapoi a Turciloru, tragu asupr'a glóteloru inamice, cari se aduna si se inghesuie spre poduri. Granadierii rusesci, brigad'a 1-a a divisiunei a 5-a din armat'a imperiala si brigad'a romana Cantili, incepu a inainta asupr'a inamicului in retragere, si 'lu urmarescu cu salvele loru. Unu nou incidentu nenorocitu se ivesce atunci pentru armat'a otomana. Calulu lui Osmanu-Pasia este omoritu de o spartura de obuz, si Muşirulu insusi este ranitu de unu glontiu, care 'i strapunge piciorulu stingu. Cându vedu cadiendu pe poruncitorulu care 'i insufletise pãna atunci cu neinfrãnt'a lui taria, Turcii 'lu credu ucisu; scirea mortiei sale se respãndesce cá fulgerulu, o deseversita descoragiare se

stracóra in rândurile osteniloru sei, retragerea se preschimba in neoprta dosire. Resturnându tunurile, che-sónele si totu ce'i impededá in cale, Turcii se prevalescu asupr'a podului de pétra si celui improvisatu diminéti'a, se imbuldiescu unii peste altii, dau prin apa spre a'si face drumu mai curendu, si in aceea neinfrãnata invelmasiala, in aceea nespusa desordine, obuzele rusesci si romanesci facu unu cumplitu secerisiu. Ostirea aliata 'i urmaresce deaprópe si ajunge pãna la riu, culégendu in urm'a fugariloru tunuri, ladi pline cu munitiuni, arme multime. In acésta urmarire trupele nóstre (brigad'a Cantili) prindu 2 baterii turcesci*).

Osmanu pasia, ranitu fúsesse transportatu intr'o casutia, care se afla pe malulu dreptu alu Vidului, sub muchi'a unui delu de lângã sosiséua Sofiei la capulu podului de pétra. Colónele romane despre Plevn'a inaintasera pe siosea, aprópe de podu, si inconjurasera glótele turcesci cari, cum am vediutu, redicasera stégulu albu si lapadasera armele. Unu ofieru superioru turcescu se presenta inaintea colonelului Cerchez si 'i spuse, ca Osmanu-Pasi'a cere a'i vorbí. Colonelulu romanu se duse fara întârziere la locuintia, unde erá capulu ostirei turcesci, si aflându-lu ranitu, comanda indata o compania de garda din regimentulu alu 3-ea de linia. Colonelulu Cerchez, insoçitu de colonelu Arionu E., Berindeiu si de mai multi ofieri din statulu-majoru român, intra in aceea mica si saraciósa coliba, unde gasí pe muşirulu siediendu pe o lada golita de cartusie, cu piciorulu ranitu descaltiatu si intinsu, ér' batrínulu doctoru Hassib-bey stá ingenunchiatu inaintea siefului seu, si cercetá cu bagare de séma ran'a asupr'a carei aplica unu pansamentu. Suferinti'a morala, mai multu decátu durerea fisica, erá intiparita pe fati'a lui Osmanu; in jurulu seu mai multi paşi si inalti ofieri stetéu tristi si in tacere. Colonelulu Cerchez saluta cu respectu pe eroiculu comandantu alu armatei otomane care 'i dise prin talmaciu, cá dupa ce-a făcutu totu ce datori'a 'i poruncia, doresce se scie conditiunile sub cari este primita predarea sa si a armatei sale. Colonelulu Cerchez respunse in limb'a franceza cá n'are in acésta privintia instructiuni, si cá va trimite a luá ordinile capeteniei armatei de Vestu. In acelasi timpu porní unu ofieru spre a raporta Domnitorului cele ce se petrecéu.

Pe cându colonelulu Cerchez se presentase inaintea lui Osmanu-Pasi'a, trupele din alu 6-lea sectoru de peste Vidu, granadierii rusesci si bataliónele romane, ajunsesera la podu unde Turcii redicasera asemenea stégulu albu. Generalulu rusu Strukof se infatiosia inaintea lui Osmanu-Pasi'a, si 'i declara cá este trimisu inainte de către generalulu Ganetzki, care comanda trupele din alu 6-a sectoru, spre 'i aduce la cunoscintia cá acelu comandantu neavendu nici unu ordin din partea capului armatei de Vestu, nu póte oferí muşirului decátu predarea fara nici o conditiune. Peste puçinu sosí si generalulu Ganetzki, care confirma cele spuse de gene-

*) Raportorulu n° 2.387 din 29 Noembre (11 Decembre) 1877 alu generalului Racovitia către generalulu Cernatu.

ralulu Strukof. Osmanu mai întâiu tacu; apoi cu glasul intristat și liniștitu dise medicului seu în turcesce: „Dilele trecu, dar nu se asemăna; „unele fericite altele nenorocite“. Plecându-și capulu se cufunda câteva momente în cugetari; apoi la observatiunea generalului Strukof, transmisă prin talmaciu, că se face târziu, capetenia turcescă și descinse încetu dela brâu sabiei daruită de Sultanulu, cu mâneru împodobitu cu petre scumpe, o privi unu minutu cu indiosiare și o dete, fără a dice unu cuventu, generalului Ganetzki. Ochii pasiloru și ofițieriloru turcesci dimprejuru scânteiau de lacrimi, emotiunea coprinsese inimile ofițieriloru Romani și Rusi presenti la această dureroasă scena. Apoi Osmau făcu unu semnu batrînului Adilu pasia, indicându-i să se duca se predea ostirea. Acesta saluta cu respectu punendu, după obiceiulu musulmanu, mâna la inima și la frunte, și esă spre a transmite ordinulu șefulu seu.

Domnitorulu care priveghiase de pe înalțimile Bucovei asaltulu trupelor române asupra Opanezulu, și îndreptase apoi marșulu coloneloru noastre asupra spatelului ostirei turcesci, primise defileulu a 7,000 prinși făcuți în lupta de ostirea noastră. Venindu-i raportulu despre predarea lui Osmanu și a ostirei sale, porni o depesă telegrafică imperatului Alexandru, care se află pe platoul deasupra Radisiovei de unde urmă batalia, și îi anunțată strălucitul rezultat. Apoi capetenia armatei române pogori dela Opanez pe șoseaua Plevnei spre Vid, unde în trecere, era aclamatu cu strigari entusiaste și de neșpusă bucuria a osteniloru sei.

Câmpia, care se întindea din marginea orașulu până la podulu Vidulu, înfățișă ună din acele priveliști cari nu se mai ștergu din mintea celor ce le-au vedutu. Cătu coprindea ochii nu se zăria decât fesuri, turbane și cialmale roșii, albe, verzi, de toate fetiele, ale soldatiloru și locuitoriloru musulmani din Plevna, cari stăteau întesati în jurulu miiloru de caruți înhamate cu boi, ori cu cai slabi și costelivi. În aceste caruți erau gramadite, unele peste altele, turcoice cu iașmacurile trase pe obraz, copii, bagaje și unelte casnice. Pe fetiele înfrântate ale acestoru oameni se citea suferința privațiuniloru îngaduite (?); scânteii de ură la vederea creștinulu învingetoru luciu în ochii unoră, dar în genere fisionomiile oglindău *kismetul* islamitu, supunerea la nenorocire și la sorța protivnică. Juru-imprejuru, asta multime care coprinde totă valea este impresurată de trupele și de tunurile noastre, cari pe mesura ce batalioanele otomane lăpează armele și și reiau rândurile, se constituie în escorte și pornesc cu prinșii turcesci spre întăririle noastre, unde îi închid sub paza. Apoi mai înainte, de amândouă laturi ale șoselei, stău în gramedi pe pământu mii de puscii, cartusiere, sabii, iatagane și arme de totu felulu depuse de Turcii.

Acă pe șosea se întâlni Domnitorulu cu marele duce Nicolae care venea despre Plevna și ambele capetenii se îmbrățosiară și se felicitară pentru marea izbândă câștigată de armatele aliate. Pușinu după această se apropia pe șosea, îndreptându-se spre Plevna, trasură, în care se asediașă maresialulu otomanu ranitu,

avendu în fatia pe mediculu seu. Trasură, escortată de unu pelotonu din alu 3-ea regimentu de calarasi înainte, de unu altu pelotonu din lăncierii Rusi de Bug înapoi și însoțită de pași, de ofițieri turci calari sau pe josu, se opră înaintea înalțiloru comandanti. Osmanu se ridica sprijinindu-se de cosulu trasurei și saluta. Domnitorulu și marele-duce întinșera mâna valorosulu comandantu, felicitându-lu pentru frumósă lui apărare. Osmanu se înclina multiamindu prin câteva cuvinte întrerupte de emotiunea de care era coprinsu, și se asediă erași în trasura care porni spre orașu, unde comandantulu turcescu fă locuitu într-o casă spațioasă, asediendu-se o compania de trupe romănesci că garda de onore.

Împreună cu capetenia ostirei otomane, se predară armatei aliate 10 pași: mușirulu Osmanu-Pasie; ferikulu Adil-Pasie; livalele Tahir-Pasie, șefu de statu-majoru generalu; Tefik-Pasie, comandantulu geniuulu; Ahmetu Pasie, comandantulu artileriei; Atifu-Pasie; Toir-Omer pasie; Huseinu-Tasi-Pasie și Edhem-Pasie. Apoi 130 de ofițieri superiori, 2,000 ofițieri subalterni, 40,000 oameni de infanterie și artileria, 1,200 calareți și 77 tunuri. Drapele, afara de unulu cuceritu de Romani în redută Opanezulu, și de altulu luat de granadierii rusi în lupta peste Vidu, nu se gasiră, dovadă că ostirea turcescă le desființase spre a nu cădea aceste odore ostasiesci în mâna vrăjmasulu. Turcii perduseră în batalia dela 28 Noembrie (10 Decembre) mai bine de 6,000 oameni ucisi și raniti. Dar și perderile noastre fuseseră simțitoare, mai alesu acelea ale granadieriloru rusesci în iuțita navalire a lui Osmanu; ei avură că la 1800 oameni morți și raniti. Perderile Romaniloru erau mai puțin însemnate.

Spada lui Osmanu fă prezentată de comandantii armatelor aliate imperatului Alexandru II, că înaltă satisfacțiune pentru Soveranulu care statuse până în sfârșitu înaintea Plevnei împartășindu greutățile ostiriloru, dovedindu stăruința și răbdare chiar în momente în cari descoragiarea începuse a se strecura în inimile statulu-majoru rusescu.

A doua zi, 29 Noembrie (11 Decembre) Tiarulu Rusiei, Domnulu Romaniloru și marele-duce Nicolae, însoțiti de unu numerosu statu-majoru rusescu și românescu, intrară în triumfu în Plevna, aclamati că liberatori de întregă populațiune creștină. Acă se prezentă înaintea Imperatulu și capeteniloru ostiriloru aliate maresialulu otomanu, sprijinindu-se, din causă ranei sale, pe mediculu lui și pe dragomanulu cuartierulu generalu rusescu. Soveranulu Rusiei laudă vitejia cu care se luptase comandantulu turcescu, și în semnu de stimă pentru dănsulu, îi înapoiă spada. Căndu esă Osmanu dela audiența imperatulu, multimea de ofițieri romani și rusi adunați în fatia cuartierulu imperialu se descoperă cu respectu înaintea șefulu otomanu, și luă aclamă strigându în limbă franceză: „Traiască valorosulu Osmanu-Pasie!“ Maresialulu, care se oprise acă spre a se odihni unu momentu pe unu scaunu de ostenele ce-i pricinuia próspectă rana, adăncu miscatu de aceste semne de considerațiune din partea protivniciloru, răspunse totu în limbă

franceza: „Multiamescu domnilorū oficieri rusi si ro-
„mani, si 'mi pare bine vediendu, cã aprõba, cã osteni,
„cã 'mi amu facutu datori'a mea de ostenu“.

Ast-felu cãdiu Osmanu si vitéz'a lui ostire, care cãstigase trei insemnate biruintie asupr'a vrajmasiloru sei, si luptase necontentu o suta patru-dieci si patru de dile cã se țina in locu armatele rusesci si romãnesci. 50—60,000 luptatori turci, cu 100 de tunuri, gasisera mijlocu se intarésca neasteptatu unu orasielu deschisu si nepregatitu, asia incãtu se prelungésca cinci luni de dile improtivirea in contra a 130.000 de vrajmasi cu 600 tunuri, fara cã nimicu se póta imladia statornici'a óstei otomane si a energicului ei comandantu. Si in sfirsitu cãndu acésta ostire si acestu comandantu sunt impresurati de tóte partile, ne mai comunicãndu in afara si ne mai priimindu nici ajutóre, nici aprovisionari; cãndu nu'si mai potu evacua ranitii si bolnavii pentru cari lipsescu medicamentele; cãndu tifosulu incepe a se incinge in orasiu si in rãndurile soldatiloru; cãndu nu mai remãne hrana decãtu pentru cinci dile, acést'a se imparte trupelor, si, intr'o ultima si suprema opintire, comandantu si ostire se asverle asupr'a dusmanului si cërca, cu arm'a in mânia, a'si face drumu, smulgèndu inca o data, daca nu isbãnda, dar celu puçinu admiratiunea protivniciloru si a lunei intregi. In diu'a de 28 Noembre (10 Decembre) esì pentru ultim'a óra din gur'a tunurilor otomane racnetulu leului dela Plevn'a; si nu se umili Osmanu *Gazulu* a'si scrie predarea pe unu petecu de hãrtie, ci cu insusi sãngele seu pecetlui gloriós'a lui cadere. Fãra a iscali vre-unu actu de capitulare, comandantulu turcescu ranitu, ostirea lui sfarãmata in lupta, se predara la discretiunea adversarului. Ori-ce s'ar dice, respectu si inchinare cuvine-se a da osteniei unui asemenea ostenu, si dreptu au a se mãndri natiile nascèndu asemenea viteji cari, si in nenorocire respãndescu inca atãta cinste asupr'a loru. Drepte, deci, si meritate au fostu semnele de consideratiune ce se dederã de armatele aliate lui Osmanu-Pasia; drepte si meritate erau demonstratiunile de recunoscintia si de iubire cu cari Sultanulu si populatiunea musulmana din Stambululu primira pe acestu capu de óste, la intórcerea lui din captivitate*). Apararea Plevnei va figura pururea, spre

*) Credemu cã nu este fãra interesu a reproduce aci de pe o corespondentia din Constantinopole publicata in *Moniteur Universel* primirea ce se fãcù lui Osmanu in capital'a Turciei la 12/24 Martie 1878, cãndu se întórse din Harkov, in Rusia, unde fusese internatu pãna la inchetarea pãcii, si cuvintele ce adresã Sultanulu generalului seu.

„Osmanu pasia, dice corespondentulu, vitézulu, de si nenorocitulu aperatoru alu Plevnei, este astadi simbolulu viu alu onórei otomane; de aceea nati'a umilita si invinsa se grabesce in jurulu lui spre a salutã cu iubitóreã admiratiune pe acelu a cãrui inima n'a siovaitu nici odata, alu cãrui caracteru inaltu si curatu a remasu mai pre susu de ori-ce banuiala.

„Populatiunea musulmana, informata de sosirea lui Osmanu-Pasi'a, voise sei dovedésca cu stralucire recunoscintia ei. Peste doue sute mii privitori se adunasera dela amiadi la locul unde vaporulu care aducea pe musiru avea se desbarce. Indata ce Osmanu se pogori spre a se

fal'a aparatoriloru, cá si a navalitoriloru, intre operatiunile de resbelu cele mai vestite de felulu acesta din timpii moderni, alaturi de liniile dela Torres-Vedras, de apararea Sevastopolei, a Duppelului, de asediurile Strasburgului, Metzului, Belfortului si Parisului.

Cãderea Plevnei insémna unu mare evenimentu in faptele resboiului din 1877—1878, cãci impreuna cu acestu orasiu cãdiu cea din urma stavila pusa mersului triumfatoru alu ostiriloru rusesci in Turci'a si spre Constantinopole. Improtivirea Portiei, precum se va vedea mai departe, nu mai potù de aci inainte oprì isbãnda definitiva a crucei asupr'a semi-lunei. Diu'a de 28 Noembre (10 Decembre) este asemenea o data memorabila in istori'a Romaniei, cãci in acésta di fura resplatite silintiele si jertfele fiiloru ei sub arme, in acésta di se consãnti de veci cinstea si renumele de vitejia a osteniloru romani. Prin cooperarea trupeloru nóstre in totu timpul cãtu ținu anevoiós'a impresurare a taberei intarite musulmane, precum si prin actiunea loru hotaritóre chiar in diu'a bataliei de 28 Noembre (10 Decembre) cãdiendu in spatele armatei turcesci impededãndu partea acestei armate de pe malulu dreptu alu Vidului a merge in ajutorulu partiei care inaintase pe malulu stingu, si silindu pe vrajmasiu se depuna armele, prin tóte aceste fapte armat'a romana avù o parte insemnata in acestu asediu, cá si in ultim'a batalia, si contribuì multu la rezultatulu definitivu, la predarea lui Osmanu cu óstea lui intréga. Acést'a s'a invederatu nu numai de cãtra comandantulu ostirei rusesci prin ordinile de di cari le a datu cãndu s'a desfiintiatu armat'a de impresurare a Plevnei, ordine de di pe cari le vomu reproduce in capitolulu urmatoru, dar acésta parte care se cuvine actiunei romanesci a fostu recunoscuta cu multumire, in diu'a bataliei si a dou'a di, de insusi Suveranulu Rusiei prin urmatórele rescripte indreptate Domnului Romaniloru :

urcã in trasur'a care trebuia se'lu conduca la Palatu, admiratori si asverlira in jurulu seu; hodji, ulemale, softale, militari, hamali si din poporu, toti voiau se'lu privésca, se'i sarute mãnele sau celu pól'a hainei. Unii strigau *masialdh!* altii cu glasulu inecatu de lãdicu: *parintele nostru fi bine cuventatu!* Modesti'a lui Osmanu, cea mai buna dovada a meritului seu, catã se se sustraga acestoru demonstratiuni ferbinti, si elu dicea mereu: „Copii mei, dar n'amu facutu „nimicu, de ce aceste laude? 'Mi-amu facutu numai datori'a“.

„Semne mai mari de admiratiunea recunoscãtore ce inspirã 'lu asteptau la palatu. Diarele turcesci au datu chiaru textulu cuvintelorù atãngetóre ce'i adresã Abdulu-Hamid II.

„Vin'o, Vitédiulu meu, 'i dise Padisiahulu, tu ai facutu se stralucésca armele otomane, tu ai scapatu cinstea nóstra ostasiésca. Apropiete, cãci amu fagaduitu lui Dumnediu se'ti dau imbratsiare cu iubire „in diu'a in care ochii mei te voru vedea, si astadi 'mi potu implini „fagaduinti'a“.

„Osmanu response: „Cea dintài'a mea dorintia este se ingenuchiiu „la piciórele Mariei Tale“.

Apoi Sultanulu dete cu mânia sa lui Osmanu ordinulu Osmanie in brilante si medalii militara. Suveranulu porunci de 'i se aduse o sabia pe care erã scrisu *Gazi*, sabia care a fostu a sultanului Abdulu-Hamidu, si dând'o lui Osmanu, 'i dise: „Nu credu cã 'ti potu da o mai meritata respłata, acésta sabia a fostu a unui invingetoru cá tine“.

Poradim, 28 Noembre (10 Decembre) 1877.

Telegrama, 7 óre 40 minute séra.

Inaltimei Sale Domnului Romaniei,

la Plevn'a.

„Ve multiumescu din inima pentru felicitari. Resultatulu
„a fostu deseversitu, si Me bucuru de partea stralucita ce a
„luatu la dinsulu armat'a Inaltimei Vóstre.

„Voiu fi in Plevn'a màne la amédi“.

Alexandru.

Cuarterulu generalu dela Poradim, in Bulgari'a-
1/13 Decembre 1877*).

Inaltimii Sale Domnului Romaniei,

„Dupa o improtivire de cincii luni. silintiele combinate
„ale trupeleru aliata au fostu incununat de unu deplinu succesu.
„Armat'a lui Osmanu-Pasi'a a depusu armele si Plevn'a a ca-
„diutu. Dorindu a consantí amintirea acestei stralucite iz-
„bànde si a partiei ce I. V. a luatu in persóna la dînsa, 'mi
„este placutu a 'lu conferí eu acésta imprejurare ordinulu Meu
„alu S-tului Andreiu impodobitu cu spade**). Rogu pe I. V.
„se primésca insemnele acestui ordinu cá o marturisire a
„sincerei mele iubiri, a càrei incredintiare V'ó reinnoiescu“.

Alexandru.

Indreptatitu erá, dar. poruncitorulu óstei romanesci a
se fálí de cele ce dînsa seversise. si a'i multiumi prin urma-
tórele cuvinte:

ORDIN DE DI PE ARMATA ROMANÉSCA

Ostasi!

„Straduintiele vóstre, nobilele si eroicele suferintie ce
„ati ingaduitu, sacrificiele generóse ce ati facutu cu sangele
„si cu viéti'a vóstra, tóte aceste au fostu resplatite si incu-
„nunate in diu'a in care ingrozitóreá Plevn'a a cadiutu ina-
„intea vitejiei vóstre, in diu'a in care cea mai frumósa óste
„a Sultanului, celu mai ilustru si bravu generalu alu seu,
„Osmanu *biruitorulu*, au fostu biruiti si au depusu armele
„inaintea vóstra si a fratiloru vostri de gloria, soldatii M. S.
„Imperatorului Rusiei.

„Povestea fapteloru maretie ale trecutului, voi ati im-
„patit'o cu povestea fapteloru nu mai puçinu mari ce ati
„seversitu, si cartea vécuriloru va pastra pe nestersele ei foi
„numele acestoru fapte, alaturi de numele vostru.

„In curendu ve veti întórce in tíera, purtandu fia-care
„scrisu pe peptulu seu virtutea sa de osténu si devotamentulu
„seu pentru patria: *Crucea Trecerei Dunarei si Medalia Ape-
„ratoriloru Independintiei Romaniei*. Atunci cându veti ajunge
„la caminele vóstre, in orasiel, satele si catunele in cari v'ati
„nascutu, veti spune parintiloru, fratiloru, rudeloru vóstre,
„ce ati facutu pentru tíera. Batrînii ve voru ascultá amin-
„tindu'si de vremile de marire ale némului romanescu, de cari

*). Acestu rescriptu imperialu s'a publicatu in „Monitorulu oficialu“
nº 8 din 12/24 Ianuarie 1878.

**). Ordinulu S-tului Andrei este cea mai inalta decoratiune a
Rusiei, care impreuna cu dâns'a, confera tóte celelalte decoratiuni im-
periale. Acestu ordinu nu s'a datu cu spade de càtu inalteloru cape-
tenii de ostiri invingátóre in resboiu.

„din mosi, stramosi au auditu; tinerii voru vedea in voi esem-
„plulu insufletitu alu datoriloru loru viitóre, ér' maréti'a fi-
„gura a Romaniei va privi màndra si linistita, càci vecinica
„i va fi viéti'a pe càta vreme va avea fii cu inimi calde si
„bratie voinice cá ale vóstre.

„In numele Tierci, Domnulu si capeteni'a vóstra ve mul-
„tiamesce si ve da fia-carui din voi sufletésca imbratiosiare a
„vitejiloru“.

Datu in Plevn'a, in 2/14 Decembre 1877.

Carol.

Relatiune adeverata despre schim- barile intemperate in tómn'a trecuta la scól'a si la internatulu romanescu de fete.

In urmarea unoru dimissiuni de care se intempla
in tóte partile pe la institute de cultura, publiculu ro-
manescu fusese alarmatu si anume parintii eleveloru
bagati in spaima desiérta asia numai cá din chiaru se-
ninu. Atunci unulu dintre cei 12 membrii, actuali si
6 suplenti ai comitetului, omu cum se vede, care 'si scie
domina pén'a precum raru o póte face altulu, aflà cu
cale a descrie adeverat'a stare a lucrului intocm'a pre-
cum au decursu tóte in sínulu comitetului si la direc-
tiunea instituteloru, a'si publica relatiunea sa in „Gazet'a
Transilvaniei“ Nrii 228 et 229 din Octombre anulu trecut.
Redactiunea acestui organu alu Asociatiunei crede, cá si
pàna cându comitetulu va ajunge cá se dea informa-
tiunile necesarie in viitórea adunare generala, este bine
se dea si aci locu numitei informatiuni.

Acea informatiune suna:

In Nrulu 222 alu pretiuitalu diaru ce redactati
veniti si D-vóstra a ve da verdictulu asupra stramuta-
rilor ce s'au intemplat la scól'a de fete a Asociatiunei
Transilvane.

Vedu cà nici D-vóstra nu v'ati pututu deplinu in-
forma despre adeverat'a stare a lucrului din comuni-
carile tendentióse cu cari si-a alarmatu „Tribun'a“ pe
cetitorii sei. Deci, consideràndu cà Comitétulu Associa-
tiunei nu credu sè se dimita la polemii diaristice cu
„Tribun'a“, mai alesu dupa ținut'a ei nerománésca obser-
vata in acést'a cauza, ci 'si va reserva justificarea pentru
uniculu foru comepentú — pentru adunarea generala
a Asociatiunei, — se'mi dati voia se ve dau eu in-
formatiuni esacte, esacte încàtu privescu faptele, dar' la
tóte datele nu me potu provocá, pentrucà de si suntu
membru alu Comitétului, membru care amu participatu
la aducerea concluseru din cestiune, mie nu'mi stau la
dispositie tóte documentele din archiv'a comitetului precum
vedu cà li au statu celoru ce s'au produsu prin „Tribun'a“,
cari de si n'au participatu la siedintie, nu numai comunica
documente de ale Comitétului, dar' sciu si chiaru cine
a facutu cutare si cutare propunere in siedintiele comi-
tetului.

Vorbiti si dvóstra despre conflictulu ivitu între „personalulu didacticu“ si directiunea scólei, si între Comitetulu Associatiunei. Acésta nu este esactu, càci conflictulu, déca se póte numí astfelu, a esistatu numai între directorulu interimalu onoraru de studii D-lu Dr. D. Barcianu si directór'a internatului D-sór'a baronesa Elena Popu de o parte si între comitetetu de alta parte.

Nici d-lu Dr. Barcianu inse nici D-sór'a baronesa Popu n'a propusu nici unu studiu in scól'a Associatiunei, ci ei au condusu numai, unulu scól'a, cealalta internatulu, — ér adeveratulu corpu didacticu au fostu „profesorii si profesór'a,“ de toti 4 insi, cari n'au participatu la „greva“. Nu are locu deci întrebarea ce vi o puneti „cà cine pórtá vina, cà scól'a a fostu espusa de a fi deodata parasita de personalulu ei didacticu si dirigentu?“ càci numai „personalulu dirigentu“ a parasito, si cá fia-care Romanu nepreocupatu se'si póta face judecata chiara „cine pórtá vin'a“ pentru acést'a, imi iau voía a espune lucrulu asia cum s'a petrecutu.

Anulu scolaru trecutulu a fostu primulu anu alu acestei scóle. A fostu unu anu de proba, in càre, dupa natur'a lucrului, fara de a se fi pututu normá tóte in detaliu, s'au pusu la cale tóte dupa cum s'a pututu, si dupa imprejurarile nóstre s'a facutu unu bunu inceputu.

Pracsa, încàtu privesce scólele civile, noi n'amú avutu, càci pàna aci scóle civile romanesci n'au esistatu nici de baieti nici de fete, amú fostu avisati deci numai la noi, cá apoi din esperienti'a ce o vomu face, se ne perfectionamu scól'a, cá se devina cu timpulu o scóla de modelu, precum trebue se fie o scóla a tuturoru Romaniloru.

Dupa lege, profesorii scóleloru civile trebue se fia anume calificati pentru acestea, ér' esamenulu de calificatiune au se'lu faca la o comisiune instituita anume spre acestu scopu in Budapesta pentru întregu teritoriulu Ungariei.

Comitetulu a publicatu concursu pentru posturile de profesori si de doue profesóre, dintre cari unulu avea se fie si directoru de studii, ér' un'a si directóra internatului, ceea ce este in consonantia si cu statutulu de organizare alu scólei, aprobatu prin guvernulu.

Concurenti cu esamenulu recerutu pentru scólele civile nu s'au aratatu, pentruca in trecutulu, din lips'a acestoru scóle, nici-unu romanu n'a reflectatu la esamene, din aceia inse, cari dupa lege sunt calificati de a putea pune esamenulu specialu, a alesu comitetulu 3 profesori, toti cu studii academice, si o profesóra, ér' cá se póta avea de directóra a internatului, care in prim'a linie are de a conduce educatiunea copileloru de internatu, pe d-şóra baronesa Elena Popu, a ales'o pe densa de directóra absolvându-o de îndatorirea statutara de a si propune in scóla.

Fiind-ca toti profesorii erau incepatori, comitetulu cu abatere dela statutu n'a denumitu de directoru nici pe unulu din trensii, ci in modu interimalu a concediutu cu afacerile directorelui pe secretarulu seu alu II. pe

d-lu profesorulu seminariulu Dr. Daniilu P. Barcianu, denumindu-lu totodata si de delegatu.

Cu acestu personalu s'a instalatu scól'a, care pàna càndu profesorii voru depune esamenulu specialu de calificatiune, din partea ministeriului de culte se considera numai de scóla privata.

Dupa statutulu de organizare, comitetulu 'si esercéda dreptulu seu de supraveghiare prin unu delegatu alu seu. De sine se întielege, cà între imprejurari normale delegatulu, care are de a supraveghiá totulu, prin urmare si pe directorulu, nu póte fi totodata si directoru.

Domnulu Dr. Barcianu la tóta imtemplarea a adusu unu sacrificiu, cà a primitu fara nici o remuneratiune materiala sarcin'a de directoru, fiindu d-lui si fara de acésta ocupatu cu oficiile sale de profesorulu la seminariulu Andreianu si de secretarulu alu doilea alu Associatiunei, si in decursulu anului a cerutu ca comitetulu se'lu absolve séu de secretariatu séu de directoratu, séu de ambele, ér' comitetulu l'a absolvatu de secretariatu, fiindu aci mai usioru de inlocuitu.

Voindu comitetulu a regulá tóte afacerile interne ale scólei si ale internatului, a esmisu din sinulu seu o comisiune pentru elaborarea unui proiectu de regulamentu internu. Elaboratulu acestei comisiuni l'a transpusu la directiunea scolara ca se'si dea opiniunea asupr'a lui. Directiunea dimpreuna cu corpulu profesorulu a preluatulu acelu elaboratu si in forma de proiectu l'a subternutu la comitetu pentru pertractare si staverire. In acelu proiectu erau normate afacerile — drepturile si datorintiele — tuturoru persóneloru cari suntu si cari functionéda in scóla si in internatu. Afara de aceea mai erá proiectata si instituirea unui postu nou de administratoru.

Comitetulu, din considerare la marginitele sale mijlóce materiale, si la imprejurarea, cà regulamentulu nu se face pentru unu provisoriu, cum erá atunci si este inca si astadi, pàna càndu scól'a va avea directoru si profesori definitivi, ci pentru unu definitivu, ér' afacerile ce erau proiectate se cada in sfer'a de activitate a administratorelui, suntu de acelea cari are se le implinesca directorulu si directór'a si in parte functionarii Associatiunei, n'a aflatu cu cale cá se infintiedie unu postu pe care mai târdiu ar' trebú se'lu desfiintiedie, ci si-a rezervatu se dea ajutorulu necesaru in acésta privintia pe alta cale, cassându din proiectu dispositiunile relative la administratoru.

Mai erá in proiectu, cà pe guvernante si pe instructori (profesorii de studiile extraordinare: limb'a francesca, musica etc.) are se'i denumésca in contielegere directorulu cu directór'a. Comitetulu a aflatu, ca instituirea acestoru persóne, cari se ocupa cu educatiunea si cu instructiunea copileloru din internatu si din scóla, este tocmai asia dreptulu si datorinti'a sa, cá a reprezentantului proprietarului scólei, precum este si de a denumí pe profesorii studiiloru obligate, si a modificatu proiectulu in acelu întielesu, cà pe acestia inca are comitetulu se'i denumésca.

N'a alteratu inse intru nimica dreptulu de disciplina asupra acestoru persóne alu directorului si alu directórei, ci a aprobatu §§. respectivi intocmai precum i-a propusu directiunea; ér modulu cum voiesce comitetulu a se folosí de acestu dreptu, l'a aratatu numai decátu a dou'a di dupa stabilirea regulamentului, cându suplic'a unei reflectante la unu postu de guvernanta, inainte de a decide in meritu a transpuso la directoru si directóra, cu recercarea, cá se poftésca pe reflectant'a a se presenta inaintea densiloru, si dupace o voru esaminá se si dea parerea asupra cererei densei, — ér' pe guvernanta si pe profesorii de musica instituiti de càtra directiune in anulu trecutu i-a sustínutu si mai departe.

Nu póte fi deci vorba de intentiunea comitetului de a ocolí directiunea la denumirea guvernantelor, de a denumí persóne cari loru póte nu li-ar' convení, si a le miciorá autoritatea, — ci e puru si simplu vorb'a de eserciarea dreptului proprietarului, ceea ce comitetulu erá datoru se o faca si chiaru pentru decorulu lucrului, cá nimeni se nu'i póta face imputarea cá declina dela sine respunderea incarcând'o in spinarea directiunei, care si fàra de aceea este destulu de insarcinata cu afacerile administrative si de conducere ale institutului.

A pune pe guvernante intr'o categorie cu bonele si cu servitorii dela internatu, pe cari si dupa statutu si dupa regulamentu are de a'i denumí Directiunea, este unu jocu de cuvinte necuviinciosu si neserosu, si cei ce o facu nu'si dau séma de ceea ce vorbescu, càci pentru parintii cari 'si asiédia copilele in internatu, nu este mai de puçina insemnatare educatiunea ce trebue se o capete copilele loru in internatu, care inlocuesce famili'a loru, decátu instructiunea ce a au se o capete in scóla, — ér' educatiunea este in prim'a linie in mán'a guvernantelor cari au sè se ocupe cu copilele totu timpulu ce nu'lu petrecu ele in prelegeri.

Acestea deci, precum in familie asia si in internatu, trebue se fie persóne culte, din familii bune, si intru nimicu nu se potu considerá mai josu decátu profesórele, pe cari si in trecutu totu comitetulu le-a alesu, — ér' parintii credu cá nu au mai puçina garantia in alegerea efectuita prin comitetu, decátu in instituirea loru prin directiune.

S'a mai facutu in proiectulu directiunei o modificare esentiala, despre care inse comitetulu erá informatu ca este dorintia directorelui, si anume: cá profesorii se si preparedie tóte lectiunile in scrisu si se le supuna revisuirii directorelui.

Aceste suntu tóte modificarile facute de comitetu in proiectulu de regulamentu internu.

Deodata cu hotarírea inse, cá regulamentulu care normédia sfer'a de activitate a tuturoru persónelor ce functionédia la scóla si la internatu sè se puna in lucrare, comitetulu a cugetatu cá a sositu timpulu, cá si in privinti'a supraveghierei institutului din partea sa, sè se introduca starea normala prevediuta

in statutu, si prin unu concludu specialu a decisu, cá: deodata cu punerea in lucrare a regulamentului internu se separé die functiunea de delegatu alu comitetului de cea de directoru alu institutului, multiamindu d-lui Dr. Barcianu pentru zelulu cu care si-a implinitu in trecutu si sarcin'a de delegatu.

Totodata, cá pe barbatu de specialitate, de delegatu a denumitu din sinulu seu pe domnulu profesoru seminarioalu Ioanu Popescu, colegu si fostu profesoru alu d-lui Dr. Barcianu, unu barbatu care si din opurile sale este cunoscutu cá unulu din cei mai buni pedagogi ce'i avemu.

Fiindu tóte acestea dispositiuni efluxulu naturalu alu dreptului si datorinteloru proprietariului scólei, ele n'au pututu lipsí din unu regulamentu internu alu institutului, si din mesurile prin cari acela se pune in lucrare.

Nimeni dintre membrii comitetului n'a pututu presupune, cá aceste dispositiuni corecte potu superá pe cinev'a, si cu atátu mai puçinu pe directiune, care prin modificarile facute de comitetu se usierédia de o parte a respunderei ce in anulu de proba si-o impusese insasi, ér' cá se preveda comitetulu conflictulu ce s'a ivitu, trebuia se cunósca pe onorabilele persóne ce le pusese in fruntea institutului, cá voru fi in stare a pasi astfelu, precumu au pasitu si nu precum s'ar fi asteptatu lumea se pasiesca intr'unu asemenea casu.

Omu nepreocupatu nu póte aflá in conclusele comitetului nici o vatamare pentru directiune si nu este nimeni indreptatitu se presupuna despre comitetu — care votase multiamita d-lui directoru Dr. Barcianu pentru zelulu cu care a condusu institutulu, si a contribuitu cá si adunarea generala se'i voteze multiamita — cá elu ar' fi avutu intentiunea de a da votu de neincredere directiunei in medias res, cându atátu scól'a càtu si internatulu functioná deja de aprópe o luna.

Déca inse directiunea a aflatu cá conclusele comitetului suntu vatemátore pentru dens'a, si suntu de natura de a stricá institutului — asia credu eu cá atunci lucrá corect, cându precum a facutu corpulu profesoralu si densa inaintá la comitetu o remonstratiune, in care arata ce nu'i convine si pentru ce nu'i convine, si ce rele potu produce pentru institutu dispositiunile comitetului? Comitetulu apoi ar' fi pertractatu remonstratiunea si póte cá din consideratiuni personale ar' fi primitu modificari multiumitóre pentru directiune, precum a urmatu si cu remonstrarea profesoriloru.

Durere inse cá d-lu directoru si d-sór'a directóra nu astfelu si-au priceputu chiamarea, ci fatia de conclusele comitetului au luat u tñnuta la care nimeni nu s'a pututu asteptá, care a pusu in uimire pe toti adeveratii amici ai scólei si ai domniei loru.

Si anume:

Inca inainte de a primí conclusele comitetului date din 16 Septembrie a. c., dl. Dr. Barcianu, care aflate de cuprinsulu loru, a cercetátu pe presiedintele comitetului d-lu Iacobu Bolog'a si l'a intrebatu, ce concluse

a luat comitetulu in cestiunea regulamentului internu? Domnulu presiedinte i-a spus totulu.

D-lu Dr. Barcianu, informatu pe deplinu prin d-lu presiedinte, nu si-a esprimatu nedumeririle fatia de conclusele luate.

La 21 Septembrie inse primulu lucru ia fostu, că a convocatu tóte copilele din scóla in sal'a cea mare, si le-a adusulu la cunoscintia, că in urm'a unoru concluse luate de cătra comitetulu Asociatiunei, facendu-i-se imposibila remanerea mai de parte in postulu de directoru alu scólei, elu 'si ia adio dela copile, si numai dupa ce s'a petrecutu acésta ceremonia si-a prezentatu abdicerea la biroulu comitetului, asia, cătu insusi presiedintele comitetului aflase deja dela copilele din scóla, că a abdisu directorulu inainte de a i se fi prezentatu abdicerea.

Acést'a a fostu prim'a intempinare a concluseru comitetului din partea directorului.

Prin fapt'a, că d-lu Barcianu si-a luat adio dela copile, a doveditu, că nici intr'unu casu nu mai are intentiune de a mai remanea in postulu seu, ori ce concluse ar' mai aduce comitetulu.

Cu tóte acestea o parte a publicului de aici cugetá că procedur'a d-lui Barcianu este eflucusulu unei indispositiuni momentane, dar' in fine 'si va trage bine de séma ce respundere ia asupra'si? si se voru aflá puncte de intálnire cá sè se complaneze treb'a in buna cointielegere.

Motivele abdicerei le cunósceti din tectulu aceleia, comunicatu si in acestu diariu. Intre acelea culminédia denumirea altui delegatu, ceea ce densulu o interpreta de votu de neincredere.

Se sioptea că d-siór'a baronesa Popu inca ar avea intentiunea de a abdica, mai cu séma din simtíu de colegialitate cătra directorulu, dér acésta nu o credea nimenea, pentruca nu putea presupune despre dens'a, că ar' fi in stare se parasésca internatulu impopulatu deja cu vr'o 40 de copile, pentru nisce susceptibilitati esagerate ale d-lui Dr. Barcianu.

Chiematu d-lu presiedinte la dens'a in afaceri de scóla, s'a dusu si s'a folositu de ocaziune de a o intrebá, déca este adeverata faim'a ce se respândesce séu ba? si cá unu vechiu amicu alu familiei br. Popu si-a si esprimatu parerea, că nu crede asia ceva. — D-siór'a inse i-a dechiaratu categoricu că „ba da“! O-a rugatu in urma se nu abdica, au rugat-o si alti amici de ai familiei si de ai scólei, — dar' tóte inzadaru, căci la 6 dile dupa directorulu, in 26 Sept. a abzisu si dens'a, din motivu că „comitetulu a luat unele mesuri ce dovedescu o hotarita neincredere in directiunea scolara“, care „au si provocatu demisionarea d-lui directoru onoraru Dr. Barcianu, cu care a lucratu in cea mai buna cointielegere“; deci se vede „silita si D. Sa a'si da demisiunea“.

Comitetulu surprinsu fórté durerosu prin acesti pasi nejustificabili prin conclusele sale corecte si inofensive, inainte de a se dechiará in meritulu demisionariloru, a

esmisu din sinulu seu o comisiune constatóre din D. D. archimandritu Dr. Puscariu, Asessoru consistor. Z. Boiu si consil. gubern: E. Macelariu cu insarcinarea, că se dea directorului si directórei demisionati esplicarile necesarie, că aici nu póte fi vorb'a de votu de neincredere, ci de regularea drepturiloru proprietariului scólei, ceea ce nu póte superá pe nimenea, si se'i capaciteze a'si revoca demisiunea.

Doze dile a pertractatu acésta comisiune cu densii, dar' nu li-a succesu a'i abate dela propusulu loru.

Ce erá dara de facutu si dupa acésta incercare zadarnica, decátu a primí cu regretu abdicerele, si a se ingrigí de alte persóne in locul celoru demisionate.

Astfelu s'a si intemplatu. Comitétulu in modu interimalu — totu cum erá si mai inainte — a denumitu de directoru pe unulu dintre profesori, pe d-lu Septimiu Albini; ceea ce corespunde si textului statutului, incátu pentru directóra inse a rugatu pe d-siór'a bar. Popu cá cu considerare la impregiurarea, că internatulu este impopulatu, se aiba bunetate a remânea la postulu seu pàna cându 'i va succede comitetului a o inlocuí prin alta, ceea ce nici la unu casu nu póte durá mai multu decátu pàna la finea semestrului primu.

D-siór'a baronesa inse a respunsu la acésta că nu este aplecata a impliní dorint'a comitetului, ci va stá in institutu numai celu multu pàna la 15 Octobre.

Dupa primirea si a acestui refusu, comitetulu a denumitu de profesóra pentru limb'a francesa si totodata directóra interimala a internatului pe d-sór'a Elena Petrascu, fic'a d-lui capitanu in pensiune Petrascu de aici, o romana culta, si cu celu mai bunu renume la familiile fruntasie de aici.

Astfelu s'a terminatu inevitabilulu conflictu, la care comitetulu nici o vina nu are. „Cris'a“, precum i-a placutu „Tribunei“ a o numí, n'a fostu nici unu momentu, nici la scóla nici la internatu. Au mersu unii si au venitu altii, dar' instructiunea si educatiunea n'a stagnatu nici o óra, si sunt tóte garantiile, că si in viitoru voru decurge lucrurile celu puçinu atátu de bine cum au decursu in trecutu.

La alte popóre lucrulu acest'a s'ar fi petrecutu in tóta liniscea fara nici o animositate, — la noi inse au trebuitu sè se afle ómeni cari se bata dob'a cea mare, si se alarmeze lumea cu „Cris'a scólei de fete“, se agiteze pe parintii copileloru contr'a comitetului si se le umple urechile că se prapadesce scól'a, pe care ei o abandonédia de aci incolo etc. etc.; o colectia intréga de sciri sensationale neadeverate.

Acést'a este unu reu, care trebue se disguste pe fia-care Romanu adevveratu si seriosu, dar nu faptele corecte ale comitetului.

Amu espusu adevverulu secu, publiculu judece acum cine pórtá vina?

*Unu membru alu comitetului
Asociatiunei transilvane.*

Ad. Ex. Nr. 532/1887.

Conspectulu eleveloru

din internatulu scólei civile de fete alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in Sibiiu anulu 1887/8.

1. Eugeni'a Nichit'a din Zilah, parintii Teodoru Nichit'a, ecsecutoru judicialu in Zilah.
2. Aureli'a Cosm'a din Zelau, par. Andreiu Cosm'a, advocatu in Supur.
3. Aureli'a Serbu din Pilulu-Mare, par. Gerasimu Serbu, notariu in Pilulu-Mare.
4. Maria Macavei din Bucium-Sas'a, par. Alexandru Macavei, proprietariu in Bucium-Sas'a.
5. Aureli'a Candrea din Bai'a de Crisiu, par. Gerasimu Candrea, advocatu in Câmpeni.
6. Rachila Mog'a din Sâsciori, par. ved. Rachila Mog'a, preotésa in Sasciori.
7. Ana Bogdanu din Crisciuri, par. Petru Bogdanu, invetiatoriu in Crisciuri.
8. Leontin'a Moldovanu din Bozas, par. Vasilie Moldovanu, presied. la sedria orf. in Dicsö.-Szt.-Márton.
9. Sofi'a Macavei din Bucium-Sas'a, par. Ioanu Macavei, proprietariu in Bucium-Sas'a.
10. Ana Todescu din Buciumu-Cerbu, par. Ioanu Todescu, preotu in Buciumu-Cerbu.
11. Eugeni'a Baritiu din Abrudu, par. Victoru Baritiu, notariu cercualu in Abrudu.
12. Eugeni'a Ivascu din Abrudu, par. George Ivascu, comerciantu in Abrudu.
13. Sofi'a Davidu din Buciumu-Isbit'a, par. Candid Davidu, proprietariu in Buciumu-Isbit'a.
14. Sabin'a Davidu din Buciumu-Isbit'a, par. Candinu Davidu, proprietariu in Buciumu-Isbit'a.
15. Mariór'a Ver'a din Bucuresci, par. Iacobu Vera, cassieru in Bucuresci.
16. Elefter'a Vera din Bucuresci, par. Iacobu Vera, cassieru in Bucuresci.
17. Maria Garoiu din Brasiovu, par. Nicolae Garoiu, advocatu in Zernesti.
18. Maria Buibasiu din Bucovetiu, par. Dimitrie Buibasiu, notariu Cralovetiu.
19. Eugeni'a M. Rosiu din Biseric'a-Alba, par. Ioanu M. Rosiu, advocatu in Biseric'a-Alba.
20. Auror'a Liub'a din Biseric'a-Alba, par. George Liub'a, revisoru la telegrafia in Bud'a-pest'a.
21. Constanti'a Gurbanu din Boros-Ineu, par. Constantinu Gurbanu, protopresbiteru in Buteni.
22. Elen'a Munténu din Satoralya-Ujhely, par. Augustinu Munténu, advocatu in Deju.
23. Mari'a Damianu din Balsi'a, par. Nicolae Damianu, preotu in Balsi'a.
24. Corneli'a Albini din Cut, par. Vasilie Albini, proprietariu in Cut.
25. Emili'a Popescu din Nadab, par. Ioanu Popescu, notariu in Nadab.

26. Livi'a Popescu din Nadab, par. Ioanu Popescu, notariu in Nadab.
  27. Gabriela Codrénu din Siclau, par. Ioanu Codrénu, preotu in Siclau.
  28. Olimpia Négoe din Micheszassa, par. Alexandru Négoe, proprietariu in Bui'a.
  29. Terez'a Jurc'a din Ravasielu, par. Ioanu Jurc'a, proprietariu in Ravasielu.
  30. Olga Porutiu din Nagy-Almas, par. Iuliu Porutiu, notariu cercualu in Nagy-Almas.
  31. Aglaia Lupu din Cernauti, par. Dr. Mateiu Lupu, advocatu in Sucév'a.
  32. Ileana Iliutiu din Valeaséca, par. Simonu Iliutiu, preotu in Dorna-Candreni.
  33. Maria Atnagea din Vrani, par. Iosifu Atnagea, economu in Vrani.
  34. Mari'a Paleu din Orsiov'a, par. Constantinu Paleu, in Biseric'a-Alba.
  35. Catiti'a Cimponeriu din Bud'a-pest'a, par. Athanasie Cimponeriu, advocatu in Sibiiu.
  36. Natali'a Ratiu din Blaju, par. ved. Maria Ratiu, a parasitu internatulu.
  37. Maria Rosc'a din Seliste, par. Iordache Rosc'a, proprietariu in Seliste.
  38. Valeria Moldovanu din Boitia, par. George Moldovanu, notariu cercualu in Boitia.
  39. Ermin'a Stanca din Boitia, par. Nicolae Stanca, negustoru in Boitia.
  40. Flórea Antalu din Beiusiu, par. Augustinu Antalu, protopopu in Beiusiu.
  41. Maria Antalu din Beiusiu, par. Augustinu Antalu, protopopu in Beiusiu.
  42. Sofi'a Cothiselu din Certege, par. Nicodim Cothiselu, jude comunalu in Certege.
  43. Elen'a Popfiu din Lipau, par. A. Fríncu, jude la tabla reg. in Muresiu-Osiorheiu.
- Sibiiu, 14 Decembre 1887.

Directiunea scólei civile de fete in Sibiiu.

S. Albini.

Nota. Din Program'a scólei civile de fete cu internatu publicata pe anulu scolasticu 1886/7 impartita in câteav'a sute de exemplarie s'a vediuu, cà in cele patru clase ale scólei deschise cu doue septemàni dupa terminulu prevediuu in lege, au fostu inscrise 43 de eleve, atâtea la câte nu ne asteptaseramu intre greutatile inceputului. In acelasu anu scolasticu internatulu fú impoporatu de 23 eleve. Intre cele 43 scolaritie au fostu de aici din Sibiiu 9 dicemu noue fetitie, tóte celelalte erau din alte țnuturi si comitate, unele din Banatu si Bucovin'a venite, cele mai multe dela scóle neronanesce. Intre cele 23 eleve din internatu nu a fostu nici unic'a din Sibiiu, ci tóte din alte parti de tieri.

Pe anulu acest'a 1887/8 in matricul'a scólei preste totu se vedu inscrise pentru tóte cinci clasele (adeca inpreuna cu cea complementara mai multu practica) 79 eleve, intre care din Sibiiu sunt numai 13, prin urmare 66 suntu venite din afara, din alte țnuturi.

Din conspectulu celor 43 eleve asiediate in internatulu pe care 'lu comunicamu aici asia cum s'a inpartasitu comitetului de càtra directiunea scólei, se póte vedea cà din Sibiiu nu este nici-unic'a, cà-ci adeca fic'a d-lui avocatulu Athanasie Cimponeriu s'a mutatu numai de curendu de airea cu locuinti'a in Sibiiu.

Ne simțimu obligati a reflectá la cifrele susu insemnate in interesulu adeverului curatu, carele este, cà familiile române locuitoare in Sibiiu n'au avutu nici o trebuintia de internatu pentru ficele loru si cându vei cautá bine, nici chiar de scól'a superióra. Nu la o mână de familii romane din Sibiiu, ci la familia cea fórte mare compusa din câteva sute de miș au cugetatu urđitorii acestoru institute atunci, cându au luat u initiativ'a pentru infintierea loru. Romanii din Sibiiu au la 4 biserici 4 scóle de ambele sexe, cum si separatu scól'a de fete a Reuniunei fem. rom., apoi le stau deschise cele sasesci de 8 classe, cum si de lucru, prea bune. Red.

Scóla de fete in Iasi inainte cu 54 de ani!

Acei europeni cari se ținu de clasele superiori ale societatiei loru, dara tierile locuite de romani le cunosc u totu asia de bine cà si buna-óra pe cele din Caucasu, dau din capu daca le spui, cà poporul romanu au aspiratu totdeun'a la cultura si s'au incercatu a'si infintia institute de crescere ori-cându au fostu in stare se respire mai usioru dupa nenumeratele catastrofe grele càte au trecut u preste elu si patri'a lui.

Dupa doi ani de resboiu barbaru si dupa inchieierea pazei de Adrianopole in anulu 1829 ocupatiunea rusésca a mai duratu in ambele principate pàna la 1834, in care anu pentru Munteni'a fii denumitu Domnu alu tieriei Alexandru Dim. Ghic'a, éra in Moldov'a Michailu Sturz'a.

Scóle nationali pentru sexulu barbatescu se deschisesera inainte de resboiu, dupa putintia si dupa cum suferiau impregiurarile. In càtu pentru cele din Moldov'a onor. dn. Teodoru Codrescu a publicatu in colectiunea sa de documente câteva acte fórte pretiöse, pe care noi numai acum avuramu ocasiunea placuta de ale cunósce. Anume cele coprinse in vol. VII.*) relative la scóle incepu dela 1640 si 1644 (Vasilie Voda), se adaoga altele din véculu alu 18-lea, se inmultiescu in prim'a jumatare a vécului nostru, unde aflamu câteva fórte interesante din dilele Domnului tieriei Ioanu Sandu Sturz'a Voda si anume din anulu 1828, prin care se restaura si organisédia din nou scólele dela Trei erarchi din Iasi, se incheie si contracte cu profesori, intre cari aflamu pe George Seulescu Moldovénu, pe Vasilie Fabianu alias Bob ardelénu, nepotu alu episcopului Ioanu Bobu (1784—1830) trecut u in Moldov'a mai de inainte cu Dr. Vasilie Popu si cu Ioanu Costa s. a.

*) Uricariulu coprindietoriu de diverse acte, care potu servi la istori'a Romaniloru, din care Volumele VII, VIII, IX au aparutu in 1886 si 1887 de Theodoru Codrescu. Pretiulu fia-carui vol. 8 lei noi. Tipografi'a Buciumului romanu. Iasi.

Dupa restaurarea domniiloru indata in anulu 1834 s'a recunoscutu necesitatea de a se infintia si scóla de fete in capital'a Moldovei.

Si care voru fi fostu óre inceputurile acelei scóle! Anafora'a (raportu, representatiune) inaintata la tronu de càtra asia numit'a Eforia a scóleloru si aprobata de càtra Domnitoriu ne dà respunsulu asteptatu. Inceputu greu, dara scopulu prefriptu, mare, departatu transpira din totu coprinsulu acestui actu patrioticu, din care invetiamu cà si inainte cu 54 de ani se aflau romani barbati de statu si capi bisericesci cari cugetasera si la educatiunea femeii romane. Acelu actu suna asia:

Se ineuviintiaza in 7 Ghenari 1836.

(Iscalit). Sturdz'a V. V.

Prea Inaltiate Dómne.

Scól'a fetelor care din parintesc'a si intielépt'a vóstra ingrigire s'au infintiatu la 8 Noemvrie 1834, urmédia cu acela sporiu de care inaltimea Vóstra si obstia s'au incredintiatu la ecsamenulu publicu din trecut'a vara, inse neincaperea caselor dela manastirea Barboi, in care provisornicu acum se afla asiediat a ceea scóla, n'au erstatu pe temeulu reglementului scolasticu a se informá in anulu alu doilea 2 clasuri, ba inca marginindu-se numerulu scolariloru, multe din fetele orasieniloru s'au lipsitu de folosulu invetiaturei, încàtu neputendu remané scól'a in asemenea neindemenare, neputendu-se aflá de inchiariatu alte case, mai potrivite spre a respunde deplinu scoposului pentru care acestu asiediamentu sau infintiatu, Epitropi'a afla de cuviintia a se cumpara de veci o casa incapatóre, unde sè se asiedie tóte clasurile si ramurile de invetiatura orínduite pentru acésta scóla, pentru care s'au si alesu casele ce érá mai inainte a D sale Vornicului Gheorghie Sturdz'a, ér' acum de curendu, prin mezatu, s'au cumparatu de preosintia Sa P. Episcopulu Apamias. Aceste case, afara de a loru tarie, incapere si intinderea locului, unescu si indemanarea de a fi alaturea cu biseric'a sf. Ilie, si in mijloculu politiei, avendu cismea si locu indestulu spre a se putea zidi o spalatorie si bucatarie pentru invatiarea scolariloru, asemenea o gradina cu pomi roditori, unde fetele voru putea invatiá practiceste cultur'a plántelor si a legumiloru atárnatóre de iconomie. Proprietarulu acestoru case dorindu a indemáná, asemenea obstiei folositóre trebuintia s'au induplecatu de a vinde acele case cu pretiulu cu care le-au cumparatu dela mezatu, adeca cu sum'a de 2700 galbini, dupa cum glasuieste țidula mezatului si zapisulu vendiarei, cari bani s'ar numerá din capitalulu cassei scóleloru, spre a se putea asiediá in acele case scól'a fetelor, dela sf. Gheorghie viitoriu. Acésta a ei socotintia, Epitropi'a o supune inaltimei Vóstre, rugându-ve cá intru adenca intielepciune, se bine-voiti a hotari acele ce veti socoti mai potrivite, pentru binele acestui asiediamentu de invetiatura.

Veniamin Mitropolit.

(Iscaliti).

Costachi Mavrocordat vornicu.

Canta Logofetu.

Asachi Aga, referendariu.

Academi'a Romana.

Publicatiune.

De mai multi ani „Academi'a Romana“ 'si da neincetate silintie pentru a stringe câtu se pôte mai multe documente de totu felulu, cari ar' putea fi de folosu pentru studiarea istoriei natiunei. Numai prin studiulu documenteloru se pôte luminá si intielege trecutulul némului nostru.

Colectiunile strinse pâna acum'a de Academie cuprindu preste diece mií documente de deosebite feluri: chrisóve, càrti domnesci, càrti de judecata si de hotarnicij, anaforale, zapise, foi de zestre, si altele.

Academi'a face apelu la toti aceia cari posedu documente si hàrtií vechi si cari ar' binevoí a contribuí la imbogatirea colectiuniloru sale. Academi'a ar' redá cu cea mai vie multiamire interesulu ce i s'ar' aratá in acésta privintia si ar' primí cu tóta recunoscinti'a tóte documentele si alte manuscrise cari i s'ar' daruí pentru colectiunile sale.

Se voru dá — cându se va exprima dorinti'a — dela cancelari'a Academiei copii in scrisóre moderna si traduceri in limb'a romana de pe originalele vechi scrise cu cirilice sau in limbi streine cari se voru daruí.

Tóte documentele si manuscrisele cari se voru trimite, sè se adresedie la *Academi'a Romana* in *Bucuresci*.

Viile multiamiri ale Academiei càtra daruitori se voru exprima si prin „Monitorulu Oficialu“.

(Subscrisu) *Kogalnicénu*.

presiedintele Academiei Romane.

(Subscrisu) *D. Sturdz'a*.

secretarul generalu.

Nr. 3928.

Bucuresci 19 (31) Decembre, 1887.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 55/1888.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedinti'a dela 29 Februarie n. 1888.

Presiedinte: Iacobi Bolog'a vice-presiedinte. Membrii presenti: Dr. Ilarionu Puscariu, Ioanu Popescu, Zacharie Boiu, Elia Macellariu, B. P. Harsianu, George Baritiu, E. Brote cassariu.

Secretariu: Dr. I. Crisanu.

Nr. 18. Cassariulu Asociatiunei, d-lu Eugenu Brote, raportédia despre starea averii cu sfãrsitulul lunei lui Ian. a. c. anume:

1. Despre starea averii Asociatiunei:

Cu 31 Decembre 1887 starea averii Asociatiunei a fostu:

a) in bani gat'a	
b) in realitati	fl. 106,043
c) in Obligatiuni	„ 7,100
d) in cass'a de pastrare	„
Sum'a	fl. 113,143

In lun'a Ianuarie a. c. au intratu:

a) in bani gat'a	421 fl. 06 cr.
b) s'au spesatu: in bani gata	1209 fl. 15 cr.
Starea averii Asociatiunei remane deci cu 31 Ianuarie a. c.	
a) in bani gat'a unu supraerogatu de . fl.	788 09 cr.
b) in realitati	„ 106.043 — „
c) in obligatiuni	„ 7100 — „
d) in cass'a de pastrare.	

Sum'a dupa detragerea supraerogatulul

de fl. 788 09 cr. . . . . fl. 112,354 91 cr.

2. Despre starea averii fundatiuniloru.

Cu 31 Dec. 1887 starea averii fundatiuniloru a fostu:

a) in bani gat'a	fl. 44 65 cr.
b) in obligatiuni	„ 13100 — „
c) in cassa de pastrare	„ 3044 53 „
Sum'a	fl. 16.189 18 cr.

In lun'a Ianuarie a. c. au intratu in bani gat'a 7 fl. 32 cr.

Starea averii fundatiuniloru remane deci cu 31 Ianuarie a. c.

a) in bani gat'a	fl. 51 97 cr.
b) in obligatiuni	„ 13100 — „
c) in cass'a de pastrare	„ 3044 53 „
Sum'a	fl. 16,196 50 cr.

— Spre sciintia.

Nr. 19. Cassariulu Asociatiunei d-lu Eugenu Brote, avendu in vedere, cà mai multi dintre membrii Asociatiunei, nici dupa provocarea, ce in intielesulu § 8 din „Normativulu pentru incasarea taxeloru li-a fãcutu, n'au solvitu tax'a prescria pentru anulu espiratu 1887, pâna la datulu de fatia, propune, si

— Comitetulu decide: Membrii, cari sunt in restantia cu solvirea taxei pentru anulu espiratu 1887 inainte de ce s'ar aplicá fatia cu ei §. 8 din numitulul normativu, carele prescrie, cà acei membrii, cari „nu solvescu ratele pâna la sfersitulul anulul, se considera de repasiti“ sè se provóce in scrisu, fia-care in deosebi, a se declará celú multu pâna la sfersitulul lunei lui Aprilie a. c. daca sunt aplicati a solvi tax'a, cu care restédia, ori sè se considere de repasiti?

Nr. 20 In scopulu de a se putea cuprinde in budgetulu Asociatiunei pentru anulu 1889 si budgetulu scólei de fete pentru anulu scolaru 1888/9 cassariulu Asociatiunei, d-lu E. Brote propune, si

— Comitetulu decide: Se insarcinédia directiunea institutului Asociatiunei, a pregatí, cu posibila grabire, unu proiectu de budgetu pentru anulu scolaru 1888/9 si a'lu asterne incóce spre ulteriór'a afacere.

Nr. 21. Cassariulu Asociatiunei d-lu Eugen Brote, aratându, cà la pertractarea si statorirea budgetulu scólei pe anulu scolaru curentu n'a potutu fi fatia nici in comisiune nici in comitetu, reclama unu conclusu alu comitetulu cu privire la executarea budgetulu. De órece acestu budgetu este alu scólei, cassariulu crede, cà directiunea scolaru are se execute bugetulu astfelu, cà tóte erogatiunile cuprinse sè se acopere din venitulul scólei, ér' in câtu acesta nu ar' fi suficientu, directiunea se fia autorisata a ridicá din cass'a Asociatiunei sum'a trebuinciósa pâna la cifra de 3249 fl. 13 cr. cuprinsa in budgetu dreptu subventiune, încátu ea nu s'a ridicatu in decursulu acestui anu scolaru. Totodata in-

vita pre comitetu, a luá concluse, de unde sè se solvéscă sum'a subventionala de 3249 fl. 13 cr. pe anulu scolaru curentu.

In legatura cu cele premerse. secretariulu II alu Asociatiunei presenta adres'a dto 26/I a. c. Nr. 46 prin care directiunea scólei de fete a Asociatiunei cere regularea administratiunei dela acelu institutu, declarându, că este gat'a a primí, că in mán'a ei sè se concentreze acea administratiune, pentru care casu ar' fi inse neaperatu de lipsa, se i se permita procurarea unei casse Wertheimiane. Totu in numit'a adresa cere directiunea scolara si aceea, că comitetulu se stabiléscă intre margiunile budgetului o suma lunara subventionala pentru scóla.

Tot la acestu locu presenta secretariulu II alu Asociatiunei si adres'a aceleasi directiuni dto 17/2 a. c. Nr. 72 in care se cere a se dispune, cá cassa Asociatiunei se transpuna la casu de trebuintia, acestei directiuni sumele trebuincióse din subventiunea votata de comitetu pe sém'a scólei (Ex. Nr. 23 si 40 es. 1888). Dupa o discussiune mai indelungata

— Comitetul decide: Budgetulu scólei pentru anulu scolaru 1887/8 directiunea scol. va avea se'lu esecute astfelu, că tóte erogatiunile cuprinse sè se acopere din venitul scólei, ér' in cātu acestu venitu nu ar' fi sufficientu, directiunea se autoriséza a ridicá din cass'a Asociatiunei sum'a trebuinciósa pâna la cifra de 3249 fl. 13 cr. v. a. cuprinsa in budgetu dreptu subventiune, încátu ea nu s'a ridicatu in decursulu acestui anu scolaru. Incátu privesce isvorulu, de unde sè se solvéscă prin cassariulu Asociatiunei sum'a subventionala de 3249 fl. 13 cr. v. a. comitetulu 'si reserva a revení asupra acestui punctu in uu'a din siedintiele proxime.

Nr. 22. In conformitate cu insarcinarea primita prin conclusulu comitetului dto 28/I a. c. Nr. 10 cassariulu Asociatiunei, d-lu Eugenu Brote raporté dia, că tóte lucrarile cuprinse in socotéla pentru scól'a civila de fete cu internatu a Asociatiunei presentata cu datulu 8/11 1887, de d-lu architectu G. Maetz, au si fostu executate de acum numitulu architectu, conform comandei ce i s'a facutu, si că tóte erau sè se faca in contulu Asociatiunei; lucrarile, pe care d-lu G. Maetz le-a executatu, fiindca avea indatorirea sè le esecute, nu sunt cuprinse in sus atins'a socotéla.

In vederea acestor'a, si a imprejurarei, că executarea s'a efeptuitu conform comandei făcute, d-lu Eugenu Brote propune, a se achita socotél'a presentata in sum'a ceruta de 129 fl. 05 cr. v. a.

— Socotél'a d-lui architectu G. Maetz, fiindu pentru scól'a Asociatiunei, se transpune, spre achitare, directiunei scolare.

Nr. 23. D-lu Eugenu Brote cassariulu Asociatiunei, presenta o socotéla dela tipografi'a archidiecesana pentru „scól'a civila de fete a Asociatiunei“ in sum'a de 73 fl. 30 cr. pentru efeptuirea de tiparituri, statutu de organizare, si regulamente pe sém'a scólei (Ex. Nr. 53/1888).

— Se transpune spre achitare directiunei scolare.

Nr. 24. Directiunea scólei Asociatiunei, prin adres'a dto 17/2 a. c. Nr. 72 aratându, că in decursulu ernii, ce expira, s'au ivitu la edificiulu scólei unele defecte de constructie,

ce trebuescu delaturate, cere constatarea acelor'a, spre a se putea statorí la timpu indreptatirile necesarie (Ex. Nr. 40/1888).

— In scopulu constatarii defecteloru de constructiune ce s'au ivitu in decursulu ernii la edificiulu scólei Asociatiunei, se exmite o comisiune in persónele d-loru Ioanu Popescu si Partenie Cosm'a, membrii ai comitetului, cu conlucrarea d-lui Otto Müss, inginerulu cetatii, avendu a raporta comitetului despre starea lucrului.

Sibiu d. u. s.

Iacobu Bolog'a m. p.,
v.-presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde d-loru:
Eugenu Brote, Z. Boiu, Dr. Il. Puscariu.

Eugen Brote m. p.

Z. Boiu m. p.

Dr. Il. Puscariu m. p.

Scól'a superióra de fetitie din Sibiu.

Din colect'a pusa la cale de d-lu P. Cosm'a s'au incassatu prin agentii institutului: „Albin'a“ urmatórele sume:

Prin domnii: Absolonu Todea din Reghinu, dela: Ilisie Ternovénu, Gligoru Diacu, Ilisie Ghindénu, Alexandru Vecerdea, Simionu Craciunu, Ioanu Grauru, Iacobu Cienger, Suci Teodoru, Ioanu Fodoru, Alexandru Trutia, Alex. Popu, Dumitru Fiscuti, Isidoru Hurdugaci, Ioanu Popu, Solomonu Iliesi, Her'a Gavriilu, Elia Lupu, Ioachimu Huza, Ioanu Matiasiu, Ioanu Hab'a, Alexandru Szöcs, Ioanu Valea, Ioanu Moldovanu, Ioanu Moldovanu sen., Ioanu Herutz'a, Tom'a Stupariu, Georg Mülller, George Puscasi, Ioanu Fola, Ioanu Siandru, Petru Suci, Dumitru Frenți, Constantinu Puscasiu, Ioanu Cadar, Filipu Boariu, Ioanu Craciunu, Tom'a Bogdanu, Ioanu Sburci'a, Ioanu Romanu, Ioanu Torpanu, Ioanu Simonu, Constantinu Popu, Ioanu Morariu, George Dum'a, Pap Anca, Constantinu Pistraila, Ioanu Nistoru, Nicolae Órg'a, Nicolae Georgiu, George Herutza, Simionu Borda, Nicolae Hantia câte 1 fl. valut'a austriaca si dela Dr. Absalonu Todea 50 cr. cu totulu . . . . . fl. 52.50

Prin d-lu Ioanu Dum'a din Ocn'a: dela Ilie Hentesi, Tanase Némtiu, Nicolau Constantinu, Ilie Oprisiu, Constantinu Parau, Lazaru Oprisiu, Maria Iurpu, I. Ieleriu, Samoila Baracu, George Mándrénu, Nicolae Árkosi, Samoila Mocanu, Nicolae Simtionu, Maria Onea, Ioanu Oprisiu, Mihai Butin, Ioanu S. Baracu, Ioanu Cotrofana, Nicolae Florea, Ioanu Lomnesianu, I. S. Barac, I. Rosc'a, Ioanu Mándrénu, Tom'a Oprisiu, Ioanu Savu Gligoru, George V. Hadeu, S. O. Oprisiu câte 1 fl. si dela Nicolae Petru 50 cr. v. a. cu totu . . . . . „ 27.50

Prin d-lu Stefanu Popu din Mihalti dela Petru Trutia, Mihaila Macavei, Mihaila Trutia, N. Comsia, Nicolae Tatahuia, Ioanu Bena, Achimu Pop'a, Nicolae Bréz, Constantinu Carnati, G. et E. Manu, Ioanu Hatieganu, Nicolae Biranti, Andreiu Silvasianu, Mihaila Popescu, Mihaila Oprisiu câte 1 fl. cu totu . . . . . „ 15.—

Prin d-lu Alexiu Berinde din Seusi: dela Mihaila Cadaru, George Popu, Vasilie Popu, Achimu Stefanu, George Goi'a, Ioanu Iuhasz, Vasilie Nap, Csiko Nicolae, Nicolae Lemenyi, Ludvig Popu, câte 1 fl. si dela Tanase Laszló, Tóderu Popu,

Lature . fl. 68.—

	Translatore . fl.	68.—
Wagyán Nicolae, Nicolae Streulea câte 50 cruceri cu totulu	"	12.—
Prin d-lu Ioachimu Fulea din Sebesiu dela Ioanu Dur'a. Ana Hann. George Boianu, Simionu Zdrenghia, George Boianu jun., George Munténu, Simionu Neesia, Ioanu Hedesi, Samoila Russu, Vas. Hintia, Simeonu Catona câte 1 fl. si dela George Gligoru, Vasilie Irimie, Nicolae Manovici si Ioanu Floc'a câte 50 cr. cu totulu	"	13.—
Prin d-lu Dionisie Romanu din Mediasiu. dela Vas. Dârlosanu, Teodoru Serbanu, Teodoru Papara, Andreiu Pop'a, George Negrila, Ioanu Marginénu, Nicolae Dorc'a, Elena Isaila, Mihaila Marginénu, Vas. Mohanu, si Petru Urianu câte 1 fl. George Romanu si Anca Porea câte 50 cr. cu totulu	"	12.—
Prin d-lu Vas. Ignatu din Beiusi dela Teodoru Vaid'a 1 fl.	"	1.—
Prin d-lu Romulu Petricu din Sibiu dela M. Branisce protopretore in Mercurea	"	1.—
Prin d-lu Ioanu Macellariu din Mercurea dela Nicolae Daianu	"	1.—
Prin d-lu Ioanu Jurc'a din Rovasielu dela Petru Ignat, Petru Irimie. Ioanu Florea, Ioanu Craciunu, Andrei Munténu, Andrei Danu câte 1 fl. dela Constantinu Dumitru 50 cr. cu totulu	"	6.50
Prin d-lu Iuliu Danu din Fagarasi dela Ioanu Benghea si Teodoru Vladu câte 1 fl. cu totulu	"	2.—
Prin d-lu A. F. din Aiudu dela Vas. Florea, Ioanu Olténu, Petru Candra. Tom'a Pop'a, Petru Suci, Teodoru Beldénu, Nicolae Suci, Tôderu Velicea, George Musulea, Maria Popa, Nicolae Decanu. George Mara, George Barbu câte 1 fl. si Nicolae Manu 50 cu totulu	"	13.50
Prin d-lu Sabinu Piso din Agnit'a dela Ioanu Sasu, Ioanu Iacobu câte 1 fl. cu totulu	"	2.—
Prin d-lu Romulu Crainicu din Dobr'a dela A. Herbay, Ioanu Nistoru, Ioanu Crainicu, Ioanu Câmpénu, Vas. Prendusiescu, Romulu Pascu câte 1 fl. dela Simionu Crainicu 50 cr. cu totulu	"	6.50
Prin d-lu Neculae Hulea din Hasiagu dela Simionu Belascu 1 fl.	"	1.—
Prin d-lu Romulu Petricu in Sibiu dela Romulu Popu invetiatoriu in Poiana	"	1.—
Prin d-lu Neculae Zigre in Oradea mare dela Nicolae Mehesi	"	1.—
Prin d-lu Ioanu Cosieriu in Alb'a-Iuli'a dela Ioanu Anghelu, Teodoru Munténu, Ioanu Medrea, Ioanu Iancu, Ioanu Suci. Nicolae Ispasu, Ioanu Petrascu câte 1 fl. cu totulu	"	7.—
Prin d-lu Ioanu Ternovénu in Abrud dela M. Bartalis	"	1.—
Prin d-lu Teodoru Popu in Bai'a de Crisiu dela Teodoru Popovici, Nicolae Kerecsó câte 1 fl. cu totulu	"	2.—
Prin d-lu Vasile Olténu in Blasiu dela Vas. Trifu, Ioanu M. Fratila, Vas. Puia, Nicolae Aronu, Ioanu Spatacénu, Absolonu Siarlea, Normanu Franz câte 1 fl. cu totulu	"	7.—
Prin d-lu Alemanu Dancasiu in Resinari dela Nicolae Juhara, Ioanu Vesteménu, Vlad Bozdoghina, Ioanu Secu, N. Siulutiu, Comanu Bac'a, Nicolae Vidrighinu câte 1 fl. cu totulu	"	7.—

Lature . fl. 165.50

	Translatore . fl.	165.50
Prin d-lu Ludovicu Simon in Sângeorgiulu de câmpie dela Andreiu Tôrök, Ioanu Budelesianu, Achim Pop'a, Ludovicu Pinticanu, Nicolae Popu, N. Moldovanu, Andreiu Popu, Florea Rusu, Andreiu Mironu, Andreiu Moldovanu câte 1 fl. cu totulu	"	10.—
Prin d-lu Ioanu Siandru in Sighisiór'a dela George Popu, Petru Tarasiutiu, Ioanu Siandru, G. Bucuru, Dumitru Catona câte 1 fl. si dela Ioanu Lovósie, George Pandrea, Simonu Cristea si N. Constantinu câte 50 cr. cu totulu	"	7.—
Prin d-lu F. H. Longin in Dev'a dela Petru Motiu, Petru Dan, Petru Albu câte 1 fl. cu totulu	"	3.—
Prin Iohann Altrichter in Sibiu dela N. Rosca, Mateiu Florea câte 1 fl. si dela Mateiu Hurubénu 50 cr. cu totulu	"	2.50
Prin d-lu Gavriilu Manu in Deesiu dela Andreiu Hossu	"	1.—
Prin d-lu Iuliu Petricu in Bocsia montana dela Simionu Margita Nicolae Laesi, Nicolae Iov'a, George Luc'a, Petru Iov'a, Simionu Berghi'a câte 1 fl. cu totulu	"	6.—
Prin d-lu Ioanu Ienciu in Cichindélu dela Tom'a Ienciu, Mari'a Jurgiu, Nicolae Barbu; Ioanu Mih, Tom'a Oprénu, Tom'a Mihai, Constantinu Florea, Dragomanu Dragomanu câte 1 fl. dela Petru Cior'a si Ioanu Dragomanu câte 50 cr. cu totulu	"	9.—
Prin d-lu Ambrosiu Bârsanu in Hatiegu dela George Udrea, Simionu Avramescu, Nicolae Dumbulea, Ioanu Dancu, Lazaru Rosculetiu, Vas. Mog'a câte 1 fl. Ioan Jurcovetiu 50 cr. cu totulu	"	6.50
Prin d-lu Romulu Petricu in Sibiu dela F. et A. Popescu comercianti in Sibiu 2 fl. Dr. Octavianu Rusu advocatu in Sibiu 3 fl., Ioanu Baci proprietariu in Siol'a 2 fl. Ioanu Hann'a directoru sem. in Sibiu 5 fl. Ioanu Popescu profesor in Sibiu 2 fl. N. N. adv. in Sibiu 2 fl. cu totulu	"	16.—
Prin d-lu M. Bontescu in Hatiegu dela P. Dag economu in Hatiegu	"	1.—
Prin d-lu Ioanu Mih in Orescie dela George Barbu	"	5.—
Prin d-lu Ioanu Popu de Galati in Sibiu dela Maria Lina, Matei Lazaru, George Garcea, Ioanu Popu, Matei Cindra, Ioanu Hurubénu, Ioanu Constantinu câte 1 fl. dela Anna Prie si Ioanu Bucsie câte 50 cr. cu totulu	"	8.—
Prin d-lu Dr. Vas. Lucaci in Sisiesci dela George Fetu, George Dobose, Anna Ciora, Ioanu Lupu, M. Fett, Ioanu Filipu câte 1 fl. dela Bucuru Florea 50 cr. cu totulu	"	6.50
Prin d-lu Nicolae Doctoru in Hasfaleu dela Zaharie Barbu	"	1.—
Prin d-lu Patriciu P. Barbu in Reghinu dela Ioanu Birisiu, Andrei Ratiu, Ioanu Popu câte 1 fl. cu totulu	"	3.—
Prin d-lu Nicolae Ivanu in Aiudu dela Florea Rusanu	"	1.—

Sum'a totala . fl. 279.—*).)

*) Dupa multele spese grele si pe langa tóte preliminarele cernute si desbatute la timpulu seu, neprevédute de ochiu omenescu, acestea institute nationale, internatu si scóla, mai au trebuintia de unu ajutoriu siguru si promptu pâna la sum'a de 15,000 fl. v. a. Red.

Dare de séma si multiamita publica.

„Reuniunea femeilor romane din Sibiiu“ se vede placutu indemnata a cuitá pe calea acést'a suprasolvirile incurse cu ocaziunea balului datu in 30 Ianuarie (11 Februaru) a. c. aducèndu totodata donatoriloru cele mai calduróse multiamite pentru ele.

Au intratu suprasolviri dela :

Escel. S'a metropolitulu Mironu Romanulu 50 fl.; dela d-lu Michailu Kabdebo, bancar, 7 fl.; — dela domnii: N. Popea, vicariu archiepiscopu., Iacobu Bolog'a, consiliariu aulicu, in pens., Ioanu Badila, jude reg. si I Hamrodi, comerciante câte 5 fl.; dela domnii: Dr. Alecsandru Mocsonyi de Foen, Eugenu Mocsonyi de Foen, mari proprietari, Athanasiu Cimponeriu, jude de tabla reg. in pens. si dela d-siór'a Elen'a Petrascu, direct. scólei de fete a Associatiunei transilvane câte 4 fl.; — dela domnii; Dr. Ilarionu Puscariu, archimandritu, Nicanoru Fratesiu, secretaru consist., conte Max Schönfeld, Generalu-Majoru, Victoru Say, colonel-brigadir, si S. F. câte 3 fl. 50 cr.; — dela domnii: Antoniu: Mocsonyi de Foenu, mare proprietariu si I. P. câte 3 fl.; dela d-lu Dr. Ioanu Mog'a, medicu 2 fl. 50 cr.; — dela domnii: Vincentiu Babesiu, proprietariu, Parteniu Cosm'a, directoru la „Albin'a“, Ioanu de Pred'a avocat, Dr. Remus Rosc'a, redactoru, Alois Measchik, c. r. supr'a-intendant, Basiliu Popu de Harsianu, adv. Augustin Laday jude de curtea de casat. in pens., Simonu Popovici, c. r. capelanu castrense, — Demetrie Coltofènu, protopopu in Brescu, — Stefanu Popu, parochu in Mihaltiu, George Mathey, Ioanu Desco, comercianti si Gustav Maetz, architectu, câte 2 fl.; — dela domnii: Ioanu Popescu, prof. seminarialu, Gabrielu Zagoni si Fred. Gundhart, notari publ., Petru Rosc'a, jude reg., Eugenu Rose'a c. r. prim. locotenentu, N. N., Dr. O. R., si d-na Iulian'a Sandoru din Aradu, câte 1 fl. 50 cr.; — dela d-lu Franz Michaelis, libraru 1 fl. 40 cr.; — dela d-n'a baronesa Kuhn, dela d-nii: Ioanu Petrascu, c. r. capitanu in pens. Iosifu Bussa c. r. prim-locotenente, Stefanu Stroi'a, notariu comitatensu, Basiliu Orasanu, paroch din M. Sãn. Iacobu si I. Gross, comerciant câte 1 fl.; dela domnii: Alesandru János, presiedinte de tribunalu, conte Thun, c. r. locoteninte, Ioanu Ghibu, profesoru sem., Enea Hodosiu, profesoru, Ioanu Müller, profesoru, Nicolau Hentiu, notariu in Seliste, Gustav Iekim, comptabilu si A. Gruber, comerciantu câte 50 cr. — Sum'a suprasolviriloru 171 fl. 90 cr.

Totodata se esprima comisiunei administrative a capellei Regimentului Nr. 31 adenca multiamita pentru scadiementulu din tacs'a musicei de 10 fl. lasati in favorulu reuniunei.

Venitulu brutu alu balului . . . . . 595 fl. 90 cr.

Spesele balului . . . . . 267 „ 81 „

venitu curatu . 328 fl. 09 cr.

Sibiiu, in 25/13 Februarie, 1888.

Maria Cosm'a,
presiedinta.

Dr. O. Russu
secretaru.

Bibliografia.

— **Convorbiri literare** apare la 1 a fia-carei luni. Pretiulu abonamentului pe anu, pentru Romani'a 20 lei, pentru Transilvani'a, Bucovin'a si Ungari'a 15 lei, pentru tierile Uniunii postale, 30 lei, pentru espeditie recomandata 3 lei in plus. Exemplare cu numerulu 2 lei in Romani'a; 1 leu si 50 bani in Transilvani'a, Bucovin'a si Ungari'a; 3 lei in tierile Uniunii postale. — Reclamatii pentru numere perdute nu se considera. Abonamentele se adresédia deadreptulu, strad'a Berzi 96, sau: in Bucuresci, la librariile; Socecu & C-ia, E. Graeve & C-ia, S. Nerly: in Provincie, la librariile din localitati sau prin biroulu postal; in Transilvani'a: la librariile: Ciurcu, Brasiovu; W. Krafft, Sibiiu; „Concordia“, Naseud; librari'a diecesana Blasiu, in Bucovin'a la Romuald Schally, Cernauti; in Austri'a, la societatea academica „Romani'a Juna“, Vien'a. Primitorulu abonamentului este ținutu a emite chitantiá din carnetulu administratiei. Nr. 11 Bucuresci 1 Februarie 1888 anulu XXI. Directoru: Iacobu Negruzzi. Sumariu din 1 Februaru: Duiliu Zamfirescu, Strabunii nostri (novela istorica. Sfirsiu). — G. Bencescu, Vasilie Alecsandri (urmare). Stefanu Cacovènu, Flórea Sóreli (legenda). — Wilhelm de Kotzebue, Lascar Viorescu, trad. de A. (urmare). — AL. Papadopolu-Calimach, Cânteculu Hatmanului Ivanu Serpeaga. — Cervantes, Don Quijote dela Mancha, trad. de S. G. Vãrgolici (urmare). — Ioanu N. Romanu, Din Boschet (poesie). Sierbanescu Sonet. — S. G. Vãrcolici, Libertatea, trad. din A. Chénier (poesie). — Bibliografie. Tóte drepturi le rezervate, Directiunea: Strada Romãna 25 editur'a si administrati'a stabilimentulu graficu, Socecu & Teclu — Bucuresci. Strad'a Berzii 96.

Publicatiile membriloru societatii „Junimea“:

Alecsandri V. Opere complete, editi'a Socecu et Comp., 8 volume. — Scrieri teatrale, ibidem 4 volume. — Poesii, ibidem 8 volume. — Prosa, ibidem 1 volum. — Poesii populare adunate si intocmite 1 vol. — Ostasii nostrii, poesii resboinice 1 volum. — Despot-Voda, legenda dramatica 1 volum. — Fântãna Blandusiei 1 volum.

Bengescu-Dabija G. R. III. drama in versuri, 1 vol. — Olténcia, opera comica, 1 volum. — Pygmalionu, tragedie 1 volum.

Bodnarescu S. Rienzi, tragedie in 5 acte, 1 volum. Lapușnénu-Voda, tragedie in 5 acte 1 volum. — Din scrierile lui S. Bodnarescu 1 volum.

Burla M. V. Gramatic'a limbei grecesci, partea I, Etimologi'a, 1 volum.

Cantacuzin I. A. Aphorismes sur la Sagesse dans la vie, par Schopenhauer, traduit de l'allemand, 1 vol. — Paris Germer Baillièrè, 1880.

Dela quadruple racine du principe dela raison suffisante, par Schopenhauer, traduit de l'allemand, 1 volume. Paris, ibidem, 1882.

Le Monde comme représentation par Schopenhauer, traduit de l'allemand, 2 volumes Bucarest. 1886.

Caragiani I. A. Cursu completu de gramatica elena, 2 volume. — Odyssea si Batrachomyomachia traducere in prosa 1 volum.

Carp P. Macbeth, Traducere in versuri, 1 volum. — Othello, idem 1 volum. — Patru discursuri, 1 volum. — Reforma sociala, 3 discursuri, 1 brosiura.

Castano V. Cursu de citirea limbei franceze 1 vol. — Conta V. Théorie du Fatalisme, prelucrata dupa propri'a sa scriere. Paris-Bruxelles, 1 volum — Incercari de Metafisica, 1 volum.

Convorbiri Literare. Revista mensuala, sub directi'a Iacobu Negruzzi, 1867—1886, 19 volume. De vëndiare sunt volumele 8—20.

Crénga I. Metoda noua de scriere si cetire, editiunea XVII, 1 volum. — Invetiatorulu copiiloru, carte de cetire, editia VII, 1 volum — Povatiutorulu la cetire prin scriere, 1 volum. — Geografi'a judetiului Iasi, cu planulu orasiului Iasi, etc. — Chart'a judetiului Iasi. — Regulile limbii romane de Titu Maiorescu. retiparite de I. Crénga. — Mosiu Nichiforu Coțcarulu, 1 brosiura.

Culian N. Cursu elementar de trigonometrie, 1 vol. — Calculu diferentialu si integralu. 1 volum. — Algebr'a 1 vol.

Cuz'a A. I. Versuri, 1 volum.

Cornea M. Poésies, 1 volum.

Eminescu M. Poesii, 1 volum.

E. M. Mórtea lui Wallenstein, trad. in vers. 1 vol.

Gane N. Incercari literare, 1 volum. — Novele, 3 volume. — Poesii, 1 volum.

Lambrioru. A. Carte de cetire, 1 volum.

Leonardescu C. Cursu de filosofie, pentru usulu liceeloru. Partea I. Psihologia experimentală, 1 vol. — Filosof'i'a fatia cu progresulu sciintieloru positive, 1 volum. — Moral'a Inductiva, 1 volum.

Maiorescu 7. Critice, 1 volum. — Logica, partea I-ia, 1 volum. — Contr'a scólei Barnutiului. 1 volum. — Poesia Romana, 1 volum. — Beti'a de cuvinte si respunsurile „Revistei Contimporane“, 2 brosiure. — Einiges Philosophische in gemeinfasslicher Form. Berlinu 1861, 1 volum. — Ministeriulu Bratianu-Cogalnicénu, 1 bros. — Patru novele, trad. 1 volum. — Precedente constitutionale, 1 brosiura.

Melicu I. M. Elemente de geometrie, 1 volum. — Aritmetica 1 volum. — Elemente de topografie, 1 volum.

Micle V. Poesii, 1 volum.

Missir P. Dreptulu de succesiune alu strainiloru 1 vol.

Naum A. Traduceri, 1 vol. — Art'a poetica, traducere in versuri din Boileau, 1 volum. — Aegri Somnia, poem, 1 vol.

Negruzzi C. Scrieri complete, editi'a Socec et Comp., 3 volume.

Negruzzi Iacobu, Mironu si Floric'a, idila, 1 vol. — Hotii, Fiesco, Cabala si Amor, traducere din Schiller, 1 volum. — Poesii, editi'a Socecu et Comp. — Mihailu Verénu, romanu 1 volum. — Copii de pe natura, editi'a Socecu et Com. 1 vol. — Pe malulu marii, ed. Samitca, Craiov'a 1 vol. — Nazat, in colaborare cu Dim. R. Roseti 1 vol.

Nica Th. Agiulu si politic'a nóstra monet. 1 volum.

Nicoleanu N. Poesii, 1 volum.

Paicu P. Epitome Historiae Sacrae, editatu si adnotatu cu unu dictionariu specialu, 1 volum.

Philipescu Eug. Explicatiunea Codiceloru romane, 3 volume, aparutu volumulu I. — Sistemulu de reorganizare a serviciiloru publice 1 volum.

Pogoru-Schileti. Faust, traducere din Goethe, 1 vol.

Pompiliu M. Balade populare, 1 volum. — Antologie, 1 volum.

Slavici I. Novele din poporu, 1 volum. — Die Rumanen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukowina, 1 volum. — Paduréncia, novela, 1 volum.

Sutzo A. Herodotu, Cartea IV, traducere, 1 vol. — Cursu prescurtatu de Istori'a Literaturii Franceze, 1 vol. — Geniu si talentu in arta, conferentia, 1 volum.

Vergolici St. G. Gramatica latina, Partea, I, Etimologi'a, editi'a II-a, 1 volum. — Gramatic'a latina, Partea I, Sintaxa, 1 volum. — Fabulele lui Phedru, ed. si adn. 1 vol.

Xenopolu A. D. Cronologi'a ratională, 1 volum. — Studii Economice, 1 vol. — Resbóiele dintre Rusi si Turci si instruirea loru asupr'a tierii nóstre, 2 volume. — Istori'a universală. Partea I. Istori'a veche 1 volum. — Istori'a Romaniloru, editi'a V. 1 volum. — Teori'a lui Rösler, 1 volum.

— Literatura. Cãrti alese. Primim dela tipografi'a Alexi din Brasiovu, ca primulu numeru alu publicatiunei ce si-a propusu a scóte sub titlulu de mai susu: a dou'a editiune din „Satulu cu comorile“ novela localisata de Petr'a Petrescu, care in acésta a dou'a editiune a fostu tiparita cu litere mai mari, mai cetetie, formându acum unu frumosu volum in 8° mare de 132 pagini. Cu tóte astea costa numai 20 cruceri esemplarulu. Nu ne indoimu deci de respândirea acestei scrieri, care a fostu apreciata de intrég'a presa romana, ér' de m. o. consistoriu archidiecesanu, a fostu recomandata cu urmatórea circulara:

Nr. 2781 scol.

Nota càtra directiunile scóleloru populare confesionale din archidiecesa.

Urmatórea carte „Satulu cu comorile“, novela localisata de P. P. Brasiovu 1884 se recomandă din partea acestui consistoriu spre a se procurá pentru bibliotecele scóleloru nóstre populare, cá unu opu in tóte privintiele corectu si fórte instructivu pentru poporulu nostru.

Din siedinti'a consistoriului archidiecesanu, țnuta in Sibiu, la 27 Iuliu 1884.

„*Telegr. Rom.*“ Nr. 83, 1884, 19 (31) Iulie.

— List'a cãrtiloru intrate la concursu pentru premiele Nasturelu-Herescu si Lazaru din anul 1888.

1. Crainiceanu (Maioru Gr.), Cursu de fortificatiune. Part. III, IV si V. Buc. 1885—87 3 vol. 8°.
2. Codrescu (Th.). Uricarulu cuprindiatoriu de diverse acte cari potu servi la istori'a Romaniloru. Vol. VII, VIII si IX. Iasi 1886/7, 3 vol. 8°.
3. Meitani (G. G.), Studii asupr'a constitutiunei Romaniloru sau espicarea pactului fundamentalu din 1 Iuliu 1866. Fascicul'a XII. Buc. 1887. 8°.
4. Bacaloglu (E.), Elemente de fisica. Edit. II, cu indreptari si adause. Buc. 1 vol. 8° (Pentru premiulu Lazaru).
5. Max (E.), Art'a obstetricala, Cursu teoreticu si practiculu pentru medici si studenti. Part. I. 1 vol. (Pentru premiulu Lazaru). Iasi 1886. 8°.
6. Polimetru — Costiescu, inventiunea D-lui Col. A. Costiescu, s'au presintatu 12 exemplare din brosiur'a, care descrie

instrumentulu si modulu lui de intrebuintiare. Iasi, 1887, un'a brosiura 8°.

7. Telemetru — Costiescu, inventiunea D-lui Col. Costiescu, s'au presintatu 12 exemplare din brosiur'a, care descrie instrumentulu si modulu lui de intrebuintiare. Iasi 1887 un'a brosiura 8°.

8. Popescu (I.) Psychologia empirica sau sciinti'a despre sufletu intre marginile observatiunei. Edit. II. Sibiu 1887 8°.

9. Elianu (I.), Cercetari clinice si experimentale asupr'a bryonei albe (Brei) cá medicamentu antiemoragicu. Bucuresci 1886. Un'a brosiura 8°. Premiulu Lazaru.

10. Vlahutia (Al.), Poesii Bucuresci 1887, 8°.

— Priminu dela Rom'a urmatoriulu anuntiu interesantu : Dr. Bruto Amante. *La Romani'a*, Un volume de 310 pages in-VIII p. — papier de luxe — types fondus expressement — 36 clichés — édition italienne.

Pour avoir le volume adresser la demande avec mandat de poste de 7 francs exclusivement à l'auteur Mr. Bruto Amante 37 rue du Corso, Rome. Qui ordonnera 10 copies de la Romania recevra l' 11-me gratis.

Monsieur! — Comme vous vous apercevrez aisement du sommaire des matières contenues, de la table des clichés, et des personnes citées (parmi les quelles figure aussi votre nom), le livre que on a l'honneur de vous annoncer est une monographie exacte sur les descendants de Trajan, pour faire connaître et estimer le mieux possible à la diplomatie et à l'opinion publique, le prix qui mérite la Roumanie comme le pays le plus important de l'Orient dans ses manifestations politiques, historiques et littéraires.

Cette publication en Italie et même en France va remplir un vide. Elle sera certainement agréé aux Roumains et aux Italiens, soit par le développement donné au sujet, comme par l'esprit qu'y domine, car l'auteur est un des philoroumains plus convaincu.

Prix 7 francs. Adresser lettres et mandats á Mr. Bruto Amante, 37 Corso, Rome.

Table des matieres: I. Souvenirs ethnographiques — II. Un peu d'histoire — III. Parmi les Carpates — IV. A travers de Bucarest — V. Moeurs nationaux — VI. Langue roumaine. Presse périodique et hommes politiques — VII. Mouvement scientifique-littéraire — VIII. Poésie et littérature roumaine — IX. Deux ballades populaires — X. Conditions économiques et institutions diverses — XI. Au Mont Athos. Religion et tolérance religieuse — XII. Carmen Sylva — XIII. Femmes auteurs — XIV. La révolution de Horia (Episode historique) — XV. Ovide en exile — XVI. Les prétendues Tomi et Constance sur la Mer Noire — XVII. Sur le lac de Sutghiol. Une visite à l'île d'Ovide — XVIII. Traditions et légendes. Un monument au poète de l'amour. — Table des personnes dont l'on parle dans cet ouvrage.

Table des illustrations: Soldat de la Dacie — E. Amante — Ospodaro — Monument à Michel *Le Brave* — Curtea d'Arges — Paysage dans les Carpates — Bohémienne — Demoiselle roumaine — Monument a Héliade Radulesco — Paysanne callabraise — Paysans roumains — Famille de paysans

roumains — Musiciens ambulants — Habillement de paysan roumain — Une demoiselle — Id. — Dance Hora — Dame en costume national — Id. — C. Bolliac — G. Baritiu — G. Bratianu — P. A. Aurelianu — A. T. Laurianu — A. P. Hasdeu — A. Odobescu — C. A. Rosetti — V. Alecsandri — Carmen Sylva — Dora d'Istria — Marie P. Chitiu — Cloc'sa, Hori'a, Crisianu — Constance sur la Mer Noir — Monument d'Ovide.

Medicu romanu in Vien'a.

Suntem fericiti a anuntia, cá d-lu Dr. Sterie N. Ciurcu s'a instalatu definitivu in Vien'a VIII Alserstrasse 49, unde practisédia cu celu mai deplinu succesu. Prin vechile sale relatiuni cu somítatile medicale din capital'a Austriei, densulu póte fi de celu mai mare ajutoru pentru pacientii romani cari se ducu se consulte ilustritatile facultatii de acolo; dar' chiar acei compatrioti ai nostri, cari n'ar voi séu n'ar potea se parasésca tiér'a potu prin d-lu Dr. Ciurcu se consulte pe specialistii Vienei, adresându prin posta séu prin telegrafu istoriculu si simptomele bólei. — Mai suntemu pe de alta parte informati, cá d-lu Sterie N. Ciurcu are de gându se deschida in Vien'a o casa de sanatate, destinata anume pentru cautarea pacientiloru romani. Ilu felicitamu si 'i uramu celu mai deplinu succesu!

Anuntiu de abonamentu.

Cu 1 Ianuariu 1888 se incepe cursulu alu XIX-lea alu foiei

„TRANSILVANI'A“

pe anul 1888.

Dupace in siedinti'a II a adunarei generale dela Alb'a-Iuli'a ținuta in 9 Augustu 1886 s'a reasumatu conclusulu adunarei generale din Orescia si s'a decisu, cá din 1 Ianuariu 1887 nu numai membrii fundatori si pe viatia, ci si toti membrii ordinari ai asociatiunei transilvane se primésca acésta fóia gratis si franco de portulu postei, asia avemu onóre a face cunoscutu, cá la toti domnii membri ordinari, cáti platescu regulatu tax'a de 5 florini v. a. pe anu, se va trimité Transilvani'a gratis pe fie-care anu.

Pentru nemembrii pretiulu este 3 fl. v. a. pe anulu intregu. Afara din monarchia 9 franci. Pe creditu nu se dá; nici se primesce abonamentu pe semestru, ci numai pe anulu intregu.

Nri singuratichi din anii trecuti nu se dau, cáci tóte exemplariiele remase neabonate s'au legatu in brosiure si ele formédia proprietatea Asociatiunei. Din aceste se vendu cu câte 2 fl. 1 exemplariu.

Din anii 1868 si din 1881 nu se mai afla nici unu exemplariu; din ceilalti ani se afla.

Banii de prenumeratiune se trimitu cu mandatu postalu de a dreptulu la **Comitetulu Asociatiunei transilvane in Sibiu.**

Redactiunea.